

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSDIREKTIV (EU) 2016/2341**2022/EØS/81/130****av 14. desember 2016****om virksomhet i og tilsyn med tjenstepensjonsforetak****(omarbeiding)(*)**

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte, særlig artikkel 53, artikkel 62 og artikkel 114 nr. 1,

under henvisning til forslag fra Europakommisjonen,

etter oversending av utkast til regelverksakt til de nasjonale parlamentene,

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité⁽¹⁾,etter den ordinære regelverksprosedyren⁽²⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/41/EF⁽³⁾ er blitt betydelig endret flere ganger⁽⁴⁾. Ettersom det skal gjøres ytterligere endringer, bør nevnte direktiv av klarhetshensyn omarbeides.
- 2) På det indre marked bør tjenstepensjonsforetak ha mulighet til å drive virksomhet i andre medlemsstater, samtidig som det sikres et høyt beskyttelses- og sikkerhetsnivå for tjenstepensjonsordningenes medlemmer og pensjonsmottakere.
- 3) Dette direktivet etterstreber en minsteharmonisering og bør derfor ikke hindre medlemsstatene i å opprettholde eller innføre ytterligere bestemmelser for å beskytte tjenstepensjonsordningenes medlemmer og pensjonsmottakere, forutsatt at slike bestemmelser er i samsvar med medlemsstatenes forpliktelser i henhold til unionsretten. Dette direktivet vedrører ikke spørsmål om nasjonal sosial-, arbeids-, skatte- eller avtalerett eller tilstrekkeligheten av pensjonsytelser i medlemsstatene.
- 4) For ytterligere å lette mobiliteten til arbeidstakere mellom medlemsstatene søker dette direktivet å sikre god styring, informasjon til ordningenes medlemmer og gjennomsiktighet og sikkerhet i forbindelse med tjenstepensjon.
- 5) Hvordan tjenstepensjonsforetak er organisert og regulert, varierer betydelig mellom medlemsstatene. Både tjenstepensjonsforetak og livsforsikringsforetak forvalter tjenstepensjonsordninger. Det bør derfor ikke legges opp til en «one size fits all»-tilnærming til tjenstepensjonsforetak. Kommisjonen og den europeiske tilsynsmyndigheten (Den

(*) Denne unionsrettsakten, kunngjort i EUT L 354 av 23.12.2016, s. 37, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 54/2021 av 5. februar 2021 om endring av EØS-avtalens vedlegg IX (Finansielle tjenester), ennå ikke kunngjort.

(1) EUT C 451 av 16.12.2014, s. 109.

(2) Europaparlamentets holdning av 24. november 2016 (ennå ikke offentliggjort i EUT) og rådsbeslutning av 8. desember 2016.

(3) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/41/EF av 3. juni 2003 om virksomhet i og tilsyn med tjenstepensjonsforetak (EUT L 235 av 23.9.2003, s. 10).

(4) Se vedlegg I del A.

europaiske tilsynsmyndighet for forsikring og tjenestepensjoner, EIOPA) opprettet ved europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1094/2010⁽⁵⁾ bør ta hensyn til de forskjellige tradisjonene i medlemsstatene i forbindelse med sin virksomhet, og bør fastsette organiseringen av tjenestepensjonsforetak uten at det berører nasjonal sosial- og arbeidsrett.

- 6) Direktiv 2003/41/EF representerer et første lovgivningsmessig skritt på veien mot et indre marked for tjenestepensjoner organisert på unionsplan. Et virkelig indre marked for tjenestepensjoner er avgjørende for økonomisk vekst og sysselsetting i Unionen og for å takle utfordringen med et aldrende samfunn. Nevnte direktiv, fra 2003, er ikke vesentlig endret med henblikk på å innføre et moderne, risikobasert system for styring og kontroll for tjenestepensjonsforetak. Egnede regler og tilsyn på unionsplan og nasjonalt plan er viktig for å utvikle trygge og sikre tjenestepensjoner i alle medlemsstater.
- 7) Som et generelt prinsipp bør tjenestepensjonsforetak, dersom det er relevant, ta hensyn til målsetningen om å sikre balanse mellom generasjonene i tjenestepensjonsordninger ved å etterstrebe en rimelig spredning av risiko og ytelser mellom generasjonene i tjenestepensjoner.
- 8) Det er nødvendig med hensiktsmessige tiltak for ytterligere å forbedre supplerende private pensjonssparinger som tjenestepensjonsordninger. Dette er viktig ettersom trygdeordninger utsettes for et økende press, hvilket innebærer stadig større avhengighet av tjenestepensjonsordninger som supplement til andre pensjonsytelser. Tjenestepensjonsforetak spiller en viktig rolle i den langsiktige finansieringen av Unionens økonomi og for å gi sikre pensjonsytelser. De er en viktig del av Unionens økonomi og forvalter eiendeler verdt 2,5 billioner euro på vegne av rundt 75 millioner medlemmer og pensjonsmottakere. Tjenestepensjonene bør forbedres, men uten at det stilles spørsmål ved den store betydningen pensjonsordninger under trygdesystemet har når det gjelder sikker, varig og effektiv sosial stønad, som bør sikre en anstendig levestandard i alderdommen og derfor bør stå sentralt i bestrebelsene på å styrke de europeiske sosiale modellene.
- 9) På bakgrunn av den demografiske utviklingen i Unionen og situasjonen med hensyn til de nasjonale budsjettene er tjenestepensjoner et verdifullt tilskudd til pensjonsordninger under trygdesystemet. Et robust pensjonssystem omfatter et variert produktutvalg, et mangfold av pensjonsforetak og effektiv tilsynspraksis.
- 10) Medlemsstatene bør beskytte arbeidstakere mot fattigdom i alderdommen og fremme tilleggspensjonsordninger knyttet til ansettelseskontrakter som tilleggsdekning til offentlige pensjoner.
- 11) Dette direktivet er forenlig med de grunnleggende rettighetene og prinsippene som er anerkjent i Den europeiske unions pakt om grunnleggende rettigheter, særlig retten til vern av personopplysninger, friheten til å drive næringsvirksomhet, eiendomsretten, retten til å forhandle og inngå tariffavtaler og retten til et høyt nivå av forbrukervern, særlig ved å sikre bedre gjennomsiktighet med hensyn til pensjonsytelser, veloverveid planlegging av personlig økonomi og pensjon og ved å lette tjenestepensjonsforetaks virksomhet over landegrensene og overføring av pensjonsordninger over landegrensene. Dette direktivet bør gjennomføres i samsvar med disse rettighetene og prinsippene.
- 12) Særlig kan det å lette tjenestepensjonsforetaks virksomhet over landegrensene og overføring av pensjonsordninger over landegrensene ved å presisere de relevante prosedyrene og fjerne unødvendige hindringer ha en positiv virkning på de berørte foretakene og deres ansatte, uansett hvilken medlemsstat de arbeider i, gjennom sentralisering av forvaltningen av de pensjonstjenestene som ytes.
- 13) Tjenestepensjonsforetakenes virksomhet over landegrensene bør ikke berøre nasjonal sosial- og arbeidsrett som er relevant for tjenestepensjonsordninger i vertsstaten og gjelder for forholdet mellom foretaket som tilbyr pensjonsordningen («foretak som tegner pensjon») og medlemmer og pensjonsmottakere. Virksomhet over landegrensene og overføring av pensjonsordninger over landegrensene skiller seg fra hverandre og bør reguleres av forskjellige bestemmelser. Dersom en overføring av en pensjonsordning over landegrensene fører til virksomhet over landegrensene, bør bestemmelsene om virksomhet over landegrensene få anvendelse.
- 14) Dersom foretaket som tegner pensjon, og tjenestepensjonsforetaket er etablert i samme medlemsstat, utgjør det forholdet at en pensjonsordnings medlemmer eller pensjonsmottakere har bosted i en annen medlemsstat, ikke i seg selv virksomhet over landegrensene.

⁽⁵⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1094/2010 av 24. november 2010 om opprettelse av en europeisk tilsynsmyndighet (Den europeiske tilsynsmyndighet for forsikring og tjenestepensjoner), om endring av beslutning nr. 716/2009/EF og om oppheving av kommisjonsbeslutning 2009/79/EF (EUT L 331 av 15.12.2010, s. 48).

- 15) Medlemsstatene bør ta hensyn til behovet for å beskytte pensjonsrettighetene til arbeidstakere som midlertidig utstasjoneres for å arbeide i en annen medlemsstat.
- 16) Til tross for at direktiv 2003/41/EF har trådt i kraft, har virksomhet over landegrensene vært begrenset som følge av forskjeller i nasjonal sosial- og arbeidsrett. Videre gjenstår betydelige tilsynsmessige barrierer som gjør det dyrere for tjenestepensjonsforetak å forvalte pensjonsordninger over grensene. Dessuten må det nåværende minstenivået for beskyttelse for medlemmer og pensjonsmottakere forbedres. Dette er desto viktigere ettersom risiko knyttet til lang levetid og markedsrisiko i større grad bæres av medlemmer og pensjonsmottakere snarere enn av tjenestepensjonsforetaket eller foretaket som tegner pensjon. Dessuten må det nåværende minstenivået for informasjon til medlemmer og pensjonsmottakere økes.
- 17) De tilsynsreglene som fastsettes i dette direktivet, har som formål både å garantere en høy grad av sikkerhet for framtidige pensjonister ved at det innføres strenge tilsynsregler, og å gjøre det mulig å forvalte tjenestepensjonsordninger på en sunn, forsvarlig og effektiv måte.
- 18) Tjenestepensjonsforetak bør være fullstendig atskilt fra ethvert foretak som tegner pensjon, og bør utøve fondsbasert virksomhet med henblikk på å levere pensjonsytelser. Tjenestepensjonsforetak som drives utelukkende for dette formålet, bør ha adgang til å yte tjenester og frihet til å investere, uten andre vilkår enn overholdelse av samordnede tilsynskrav, uavhengig av om slike tjenestepensjonsforetak anses som juridiske personer.
- 19) I samsvar med nærhetsprinsippet bør medlemsstatene ha det fulle ansvaret for organiseringen av pensjonsordningene så vel som beslutningsmyndighet over hvilken rolle hver av de tre søylene i pensjonssystemet skal spille i de enkelte medlemsstatene. I forbindelse med den andre søylen bør de også beholde det fulle ansvaret for rollen og oppgavene til de ulike foretakene som leverer tjenestepensjonsytelser, for eksempel bransjeomfattende pensjonsfond, bedriftspensjonsfond og livsforsikringsforetak. Dette direktivet tar ikke sikte på å stille spørsmål ved denne rettigheten til medlemsstatene, men snarere på å oppmuntre dem til å bygge opp tilstrekkelige, trygge og bærekraftige tjenestepensjoner og lette virksomhet over landegrensene.
- 20) Idet det tas hensyn til behovet for ytterligere å forbedre tjenestepensjoner, bør Kommisjonen skape betydelig merverdi på unionsplan ved å treffe ytterligere tiltak for å støtte medlemsstatenes samarbeid med partene i arbeidslivet for å forbedre pensjonsordningenes andre søyle og ved å nedsette en høynivåekspertgruppe for å styrke pensjonssparingen i andre søyle i medlemsstatene, herunder fremme utveksling av beste praksis mellom medlemsstatene, særlig med hensyn til virksomhet over landegrensene.
- 21) Nasjonale regler for selvstendig næringsdrivendes deltakelse i tjenestepensjonsforetak varierer. I noen medlemsstater kan tjenestepensjonsforetak utøve virksomhet på grunnlag av avtaler med bransjesammenslutninger der medlemmene opptrer som selvstendig næringsdrivende, eller direkte overfor selvstendig næringsdrivende og lønntakere. I noen medlemsstater kan selvstendig næringsdrivende også bli medlem av et tjenestepensjonsforetak når den selvstendig næringsdrivende opptrer som arbeidsgiver eller stiller sine tjenester til rådighet for et foretak. I noen medlemsstater kan selvstendig næringsdrivende ikke bli medlem av et tjenestepensjonsforetak med mindre visse vilkår, herunder vilkår i henhold til sosial- og arbeidsretten, er oppfylt.
- 22) Foretak som forvalter trygdeordninger som allerede er samordnet på unionsplan, bør unntas fra dette direktivets virkeområde. Det bør likevel tas hensyn til særpreget til de tjenestepensjonsforetakene som i samme medlemsstat forvalter både trygdeordninger og tjenestepensjonsordninger.
- 23) Foretak som driver etter prinsippet om kapitalfinansiering som en del av obligatoriske trygdeordninger, omfattes ikke av dette direktivet.
- 24) Finansinstitusjoner som allerede omfattes av en rettslig ramme på unionsplan, bør i alminnelighet unntas fra dette direktivets virkeområde. Ettersom slike institusjoner i noen tilfeller også kan tilby tjenestepensjonsytelser, er det imidlertid viktig å sikre at dette direktivet ikke fører til konkurransevridning. Slik vridning kan unngås ved å anvende tilsynskravene i dette direktivet på livsforsikringsforetaks virksomhet innen tjenestepensjoner, i samsvar med artikkel 2 nr. 3 bokstav a) i)–iii) og artikkel 2 nr. 3 bokstav b) ii)–iv) i europaparlaments- og rådsforordning 2009/138/EF⁽⁹⁾. Kommisjonen bør også nøye overvåke situasjonen på tjenestepensjonsmarkedet og vurdere muligheten for å utvide den frivillige anvendelsen av dette direktivet til andre regulerte finansinstitusjoner.

⁽⁹⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/138/EF av 25. november 2009 om adgang til å starte og utøve virksomhet innen forsikring og gjenforsikring (Solvens II) (EUT L 335 av 17.12.2009, s. 1).

- 25) Ettersom tjenestepensjonsforetak har som mål å sikre økonomisk trygghet i alderdommen, bør de pensjonsytelsene de utbetaler, generelt ha form av livslange utbetalinger, utbetalinger over et visst tidsrom, engangsutbetalinger eller en kombinasjon av disse.
- 26) Det er viktig å sikre at eldre personer og funksjonshemmede ikke risikerer å leve i fattigdom, men kan ha en anstendig levestandard. Tilstrekkelig dekning for biometrisk risiko i tjenestepensjonsordninger er et viktig aspekt for å bekjempe fattigdom og usikkerhet blant eldre personer. Når arbeidsgivere og arbeidstakere eller deres respektive representanter oppretter en pensjonsordning, bør de vurdere om ordningen kan omfatte bestemmelser om dekning av risikoen knyttet til lang levetid og risikoen for yrkesmessig uførhet samt etterlattepensjon.
- 27) Det å gi medlemsstatene muligheten til å unnta tjenestepensjonsforetak som forvalter pensjonsordninger som til sammen har færre enn 100 medlemmer, fra virkeområdet for nasjonale gjennomføringsbestemmelser kan lette tilsynet i disse medlemsstatene uten at det hindrer det indre marked i å fungere godt på dette området. Dette bør imidlertid ikke berøre slike tjenestepensjonsforetaks rett til å utpeke kapitalforvaltere som er etablert og behørig godkjent i en annen medlemsstat, til å forvalte deres investeringsportefølje og depositarer som er etablert og behørig godkjent i en annen medlemsstat, til å oppbevare deres eiendeler. Medlemsstatene bør uansett anvende visse bestemmelser med hensyn til investeringsregler og system for styring og kontroll på tjenestepensjonsforetak som forvalter pensjonsordninger som til sammen har flere enn 15 medlemmer.
- 28) Foretak som «Unterstützungskassen» i Tyskland, der medlemmene ikke har noen rettighet til ytelser av et visst beløp, og der deres interesser er beskyttet av en obligatorisk, lovpliktig insolvensforsikring, bør unntas fra dette direktivets virkeområde.
- 29) For å beskytte medlemmer og pensjonsmottakere bør tjenestepensjonsforetak begrense sin virksomhet til det som er nevnt i dette direktivet, og til virksomhet som springer ut av denne.
- 30) Dersom et foretak som tegner pensjon, går konkurs, risikerer medlemmer å miste både sine arbeidsplasser og sine opptjente pensjonsrettigheter. Dette gjør det nødvendig å sikre at det er et klart skille mellom dette foretaket og tjenestepensjonsforetaket, og at det fastsettes minstestandarder for tilsyn for å beskytte medlemmene. Tjenestepensjonsforetaks tilgang til pensjonsgarantiordninger eller lignende ordninger som beskytter medlemmenes eller pensjonsmottakernes individuelle opptjente rettigheter mot risikoen for at det foretaket som tegner pensjon, ikke kan oppfylle sine forpliktelser, bør tas i betraktning ved fastsettelse av slike standarder.
- 31) Driften av og tilsynet med tjenestepensjonsforetak varierer betydelig mellom medlemsstatene. I noen medlemsstater kan tilsyn føres ikke bare med selve tjenestepensjonsforetaket, men også med de enhetene eller selskapene som har tillatelse til å drive slike foretak. Medlemsstatene bør kunne ta hensyn til slike særtrekk, forutsatt at alle krav som fastsettes i dette direktivet, oppfylles i sin helhet. Medlemsstatene bør også kunne la forsikringsforetak og andre finansforetak forvalte tjenestepensjonsforetak.
- 32) Tjenestepensjonsforetak er pensjonskasser med et sosialt formål som yter finansielle tjenester. De er ansvarlige for utbetaling av tjenestepensjoner og bør derfor overholde visse minstestandarder for tilsyn med hensyn til sin virksomhet og sine driftsvilkår, idet det tas hensyn til nasjonale regler og tradisjoner. Disse pensjonskassene bør imidlertid ikke behandles som rene ytere av finansielle tjenester. Deres sosiale funksjon og trepartsforholdet mellom arbeidstaker, arbeidsgiver og tjenestepensjonsforetak bør behørig anerkjennes og støttes som veiledende prinsipper for dette direktivet.
- 33) Dersom tjenestepensjonsforetak i samsvar med nasjonal rett forvalter pensjonsfond som ikke er juridiske personer, og består av pensjonsordninger for enkeltmedlemmer hvis eiendeler er atskilt fra eiendelene til tjenestepensjonsforetakene, bør det være mulig for medlemsstatene å betrakte hvert pensjonsfond som en egen pensjonsordning i henhold til dette direktivet.
- 34) Det store antallet tjenestepensjonsforetak i visse medlemsstater gjør det nødvendig med en pragmatisk løsning med hensyn til forhåndsgodkjenning av tjenestepensjonsforetak. Dersom et tjenestepensjonsforetak ønsker å forvalte en ordning i en annen medlemsstat, bør det imidlertid kreves forhåndsgodkjenning fra vedkommende myndighet i hjemstaten.
- 35) Uten at det berører bestemmelsene i nasjonal sosial- og arbeidsrett med hensyn til organiseringen av pensjonsordninger, herunder pliktig medlemskap og resultatet av forhandlinger om tariffavtaler, bør tjenestepensjonsforetakene ha mulighet

til å tilby sine tjenester i andre medlemsstater når de har fått tillatelse fra vedkommende myndighet i tjenstepensjonsforetakets hjemstat. Tjenstepensjonsforetakene bør tillates å påta seg oppdrag fra foretak etablert i en hvilken som helst medlemsstat og forvalte pensjonsordninger med medlemmer i flere enn én medlemsstat. Dette vil kunne gi disse tjenstepensjonsforetakene betydelige stordriftsfordeler, forbedre konkurranseevnen til næringslivet i Unionen og fremme arbeidskraftens mobilitet.

- 36) Den retten et tjenstepensjonsforetak som er etablert i én medlemsstat, har til å forvalte en tjenstepensjonsordning i en annen medlemsstat, bør utøves idet det tas fullt ut hensyn til de bestemmelsene i sosial- og arbeidsretten som gjelder i vertsstaten, i den grad det er relevant for tjenstepensjonsordninger, for eksempel fastsettelse av og utbetaling av pensjonsytelser og vilkår for overføring av pensjonsrettigheter. Tilsynsreglenes omfang bør klarlegges for å sikre rettsikkerhet for tjenstepensjonsforetakenes virksomhet over landegrensene.
- 37) Tjenstepensjonsforetak bør kunne overføre pensjonsordninger til andre tjenstepensjonsforetak over landegrensene innen Unionen for å lette organiseringen av tjenstepensjoner på unionsplan. Overføringer bør kreve godkjenning fra vedkommende myndighet i mottakende tjenstepensjonsforetaks hjemstat etter at vedkommende myndighet har mottatt godkjenning fra vedkommende myndighet i hjemstaten til tjenstepensjonsforetaket som overfører pensjonsordningen. Overføringen og vilkårene for den bør kreve forhåndsgodkjenning fra et flertall av medlemmene og et flertall av pensjonsmottakerne som berøres, eller eventuelt av et flertall av deres representanter, for eksempel en forvalter i en trustbasert ordning.
- 38) Ved overføring av en del av en pensjonsordning bør bærekraften til både den overførte delen og den gjenværende delen av pensjonsordningen sikres, og rettighetene til alle medlemmer og pensjonsmottakere bør beskyttes tilstrekkelig etter overføringen, ved at det kreves at både overførende og mottakende tjenstepensjonsforetak har tilstrekkelige og hensiktsmessige eiendeler til å dekke de forsikringstekniske avsetningene for den overførte delen og den gjenværende delen av ordningen.
- 39) For å lette samordningen av tilsynspraksis kan EIOPA be om opplysninger fra vedkommende myndigheter i samsvar med den myndigheten den er gitt i henhold til forordning (EU) nr. 1094/2010. Ved fullstendig eller delvis overføring av en pensjonsordning over landegrensene der det er uenighet mellom de berørte vedkommende myndighetene, bør det være mulig for EIOPA å utføre megling.
- 40) Forsiktighet ved beregningen av forsikringstekniske avsetninger er en avgjørende forutsetning for å sikre at forpliktelsene til å utbetale pensjonsytelser kan oppfylles på både kort og lang sikt. Forsikringstekniske avsetninger bør beregnes på grunnlag av anerkjente aktuarielle beregningsmetoder og attesteres av en aktuar eller en annen spesialist på området. Høyeste rentesats bør velges med forsiktighet i samsvar med relevante nasjonale regler. Minstebeløpet for forsikringstekniske avsetninger bør være tilstrekkelig til både å sikre fortsatt utbetaling av pensjonsytelser til nåværende pensjonsmottakere og til å gjenspeile de forpliktelsene som følger av medlemmenes opptjente pensjonsrettigheter. Aktuarfunksjonen bør utøves av personer som har kunnskap om forsikringsmatematikk og finansiell matematikk på et nivå som står i forhold til størrelsen, arten, omfanget og kompleksiteten til de risikoene som pensjonsforsikringsforetakets virksomhet innebærer, og som kan godtgjøre at de har relevant erfaring med gjeldende faglige kvalifikasjoner eller andre standarder.
- 41) De risikoene som dekkes av tjenstepensjonsforetakene, varierer betydelig mellom medlemsstatene. Hjemstatene bør derfor ha mulighet til å fastsette ytterligere og mer detaljerte regler for beregning av de forsikringstekniske avsetningene enn dem som fastsettes i dette direktivet.
- 42) Tilstrekkelige og egnede eiendeler til å dekke de forsikringstekniske avsetningene bør kreves for å beskytte interessene til pensjonsordningens medlemmer og pensjonsmottakere dersom foretaket som tegner pensjon, blir insolvent.
- 43) For å fremme like konkurransevilkår mellom innenlandske og grensekryssende tjenstepensjonsforetak bør medlemsstatene ta hensyn til finansieringskravene til både innenlandske og grensekryssende tjenstepensjonsforetak.
- 44) I mange tilfeller kan det være foretaket som tegner pensjon, og ikke tjenstepensjonsforetaket selv, som enten dekker en eventuell biometrisk risiko eller garanterer visse pensjonsytelser eller investeringsavkastning. I noen tilfeller er det imidlertid tjenstepensjonsforetaket selv som gir en slik dekning eller garanti, og forpliktelsene til foretaket som tegner pensjon, stanser vanligvis ved innbetaling av de nødvendige bidragene. Under slike omstendigheter bør de berørte tjenstepensjonsforetakene ha ansvarlig kapital basert på verdien av forsikringstekniske avsetninger og risikokapital.

- 45) Tjenestepensjonsforetak er svært langsiktige investorer. Realisering av tjenestepensjonsforetakenes eiendeler kan vanligvis ikke skje med noe annet formål enn utbetaling av pensjonsytelser. For å beskytte medlemmers og pensjonsmottakeres rettigheter i tilstrekkelig grad bør tjenestepensjonsforetakene kunne velge en fordeling av sine eiendeler som passer til sine forpliktelsers spesifikke art og varighet. Det kreves derfor effektivt tilsyn og en tilnærming til investeringsreglene som gir tjenestepensjonsforetakene tilstrekkelig fleksibilitet til å velge den sikreste og mest effektive investeringspolitikken, og som forplikter dem til å opptre med forsiktighet. Overholdelse av forsiktighetsprinsippet krever derfor en investeringspolitikk som er tilpasset medlemsstrukturen i det enkelte tjenestepensjonsforetaket.
- 46) Ved å etablere forsiktighetsprinsippet («the prudent person rule») som grunnleggende prinsipp for kapitalinvestering og gjøre det mulig for tjenestepensjonsforetak å utøve virksomhet over landegrensene oppmuntres det til at oppsparte midler flyttes til sektoren for tjenestepensjoner, noe som bidrar til økonomiske og sosiale framskritt.
- 47) Tilsynsmetoder og tilsynspraksis varierer mellom medlemsstatene. Medlemsstatene bør derfor ha mulighet for et visst skjønn ved utformingen av detaljene i de investeringsreglene som de ønsker å pålegge tjenestepensjonsforetak etablert på sitt territorium. Disse reglene bør imidlertid ikke begrense den frie bevegeligheten for kapital, med mindre det er berettiget ut fra forsiktighetshensyn.
- 48) Dette direktivet bør sikre et tilstrekkelig nivå av investeringsfrihet for tjenestepensjonsforetak. Som svært langsiktige investorer med lav likvidetsrisiko er tjenestepensjonsforetak i stand til innenfor forsiktighetsprinsippets grenser å investere i ikke-likvide eiendeler som aksjer og i andre instrumenter som har en langsiktig økonomisk profil, og som ikke handles på et regulert marked, multilaterale handelsfasiliteter (MHF-er) eller organiserte handelsfasiliteter (OHF-er). De kan også dra nytte av fordelene ved internasjonal spredning. Investeringer i aksjer i andre valutaer enn dem forpliktelsene lyder på, og i andre instrumenter som har en langsiktig økonomisk profil og ikke handles på regulerte markeder, MHF-er eller OHF-er bør derfor ikke begrenses annet enn av forsiktighetshensyn for å beskytte medlemmers og pensjonsmottakeres interesser, i tråd med forsiktighetsprinsippet.
- 49) Oppfatningen av hva som utgjør instrumenter med langsiktig økonomisk profil, er vidtfavnende. Slike instrumenter er ikke-omsettelige verdipapirer og har derfor ikke tilgang til likviditet på annenhåndsmarkeder. De krever ofte forpliktelser i et fast tidsrom, noe som begrenser deres salgbarhet, og bør forstås å omfatte deltakerinteresse og gjeldsinstrumenter i, og lån gitt til, unoterte foretak. Unoterte foretak omfatter infrastrukturprosjekter, unoterte vekstorienterte selskaper, fast eiendom eller andre eiendeler som kan være egnet for langsiktige investeringsformål. Karbonfattige og klimarobuste infrastrukturprosjekter er ofte unoterte eiendeler og avhenger av langsiktige kreditter for prosjektfinansiering.
- 50) Det bør tillates at tjenestepensjonsforetak investerer i andre medlemsstater i samsvar med reglene i deres hjemstater for å redusere kostnaden ved virksomhet over landegrensene. Vertsstatene bør derfor ikke tillates å pålegge tjenestepensjonsforetak som er etablert i andre medlemsstater, ytterligere investeringskrav.
- 51) Fysiske personer har behov for å ha en klar oversikt over sine opptjente pensjonsrettigheter fra lovfestede pensjonsordninger og tjenestepensjonsordninger, særlig når slike rettigheter opptjenes i flere enn én medlemsstat. Denne oversikten kan oppnås ved at det opprettes pensjonssporingstjenester gjennom Unionen som ligner på dem som allerede er etablert i noen medlemsstater i kjølvannet av Kommisjonens hvitbok av 16. februar 2012 med tittelen «An Agenda for Adequate, Safe and Sustainable Pensions», som tar til orde for etablering av slike tjenester.
- 52) Noen risikoer kan ikke reduseres gjennom de kvantitative tiltakene som gjenspeiles i kravene til forsikringstekniske avsetninger og finansiering, men kan håndteres på hensiktsmessig vis bare ved styringskrav. Et effektivt system for styring og kontroll er derfor avgjørende for å sikre tilstrekkelig risikostyring og for å beskytte medlemmer og pensjonsmottakere. Disse systemene bør stå i et rimelig forhold til størrelsen, arten, omfanget og kompleksiteten av tjenestepensjonsforetakets virksomhet.
- 53) En godtgjøringspolitikk som oppmuntrer til overdreven risikoatferd, kan undergrave en sunn og effektiv risikostyring i tjenestepensjonsforetak. Prinsipper og offentliggjøringskrav til godtgjøringspolitikken som gjelder for andre finansinstitusjoner i Unionen, bør også få anvendelse for tjenestepensjonsforetak, idet det tas hensyn til den særlige styringsstrukturen til tjenestepensjonsforetak i forhold til andre finansinstitusjoner samt behovet for å ta hensyn til størrelsen, arten, omfanget og kompleksiteten av tjenestepensjonsforetakenes virksomhet.

- 54) En nøkkelfunksjon er en kapasitet til å utføre visse styringsoppgaver. Tjenestepensjonsforetak bør ha tilstrekkelig kapasitet til å ha en risikostyringsfunksjon, en internrevisjonsfunksjon og eventuelt en aktuarfunksjon. Med mindre annet er angitt i dette direktivet, bør det å identifisere en bestemt nøkkelfunksjon ikke hindre et tjenestepensjonsforetak i fritt å bestemme hvordan nøkkelfunksjonen organiseres i praksis. Dette bør ikke føre til urimelig belastende krav, ettersom det bør tas hensyn til størrelsen, arten, omfanget og kompleksiteten av tjenestepensjonsforetakets virksomhet.
- 55) De personene som faktisk leder et tjenestepensjonsforetak, bør samlet være egnet, og personer som utøver nøkkelfunksjoner, bør ha tilstrekkelig kunnskap og erfaring samt, dersom det er relevant, tilstrekkelige faglige kvalifikasjoner. Bare innehaverne av nøkkelfunksjonene bør imidlertid være underlagt meldingsplikt til vedkommende myndighet.
- 56) Med unntak av internrevisjonsfunksjonen bør det være mulig for én enkeltperson eller organisasjonsenhet å utøve flere enn én nøkkelfunksjon. Personen eller organisasjonsenheten som utøver en nøkkelfunksjon, bør imidlertid være forskjellig fra den som utøver en lignende nøkkelfunksjon i foretaket som tegner pensjon. Medlemsstatene bør kunne tillate at tjenestepensjonsforetak utøver nøkkelfunksjoner gjennom samme enkeltperson eller organisasjonsenhet som foretaket som tegner pensjon, forutsatt at tjenestepensjonsforetaket forklarer hvordan det forebygger eller håndterer en eventuell interessekonflikt med foretaket som tegner pensjon.
- 57) Det er viktig at tjenestepensjonsforetak forbedrer sin risikostyring samtidig som det tas hensyn til målsetningen om å etterstrebe en rimelig spredning av risiko og ytelser mellom generasjonene i tjenestepensjonene, slik at potensielle sårbarheter når det gjelder pensjonsordningenes bærekraft, kan forstås riktig og drøftes med relevante vedkommende myndigheter. Tjenestepensjonsforetak bør som en del av sitt risikostyringssystem utarbeide en risikovurdering for sine former for virksomhet i tilknytning til pensjoner. Denne risikovurderingen bør også gjøres tilgjengelig for vedkommende myndigheter og bør eventuelt omfatte blant annet risikoer knyttet til klimaendringer, ressursbruk, miljøet, sosiale risikoer og risikoer knyttet til avskrivning av eiendeler på grunn av reguleringsendringer («stranded assets»).
- 58) Miljømessige, sosiale og styringsmessige faktorer, som omhandlet i de FN-støttede prinsippene for ansvarlige investeringer, er viktige for tjenestepensjonsforetaks investeringspolitikk og risikostyringssystemer. Medlemsstatene bør kreve at tjenestepensjonsforetak eksplisitt angir hvor slike faktorer er tatt i betraktning i investeringsbeslutningene, og hvordan de inngår i deres risikostyringssystem. Relevansen og omfanget av miljømessige, sosiale og styringsmessige faktorer for en ordnings investeringer og hvordan slike faktorer tas i betraktning, bør være en del av opplysningene som et tjenestepensjonsforetak gir i henhold til dette direktivet. Dette er ikke til hinder for at et tjenestepensjonsforetak oppfyller kravet ved å angi i slike opplysninger at det ikke er tatt hensyn til miljømessige, sosiale og styringsmessige faktorer i deres investeringspolitikk, eller at kostnadene ved et system for å overvåke relevansen og omfanget av slike faktorer og hvordan det tas hensyn til dem, ikke står i forhold til størrelsen, arten, omfanget og kompleksiteten av deres virksomhet.
- 59) Hver medlemsstat bør kreve at hvert tjenestepensjonsforetak etablert på dens territorium utarbeider årsregnskaper og årsberetninger der det tas hensyn til hver pensjonsordning som tjenestepensjonsforetaket forvalter, og dersom det er relevant, årsregnskaper og årsberetninger for hver pensjonsordning. Årsregnskapene og årsberetningene, som gir et pålitelig bilde av tjenestepensjonsforetakets eiendeler, forpliktelser og finansielle stilling, der det tas hensyn til hver pensjonsordning forvaltet av et tjenestepensjonsforetak, og som er behørig godkjent av en autorisert person, er en viktig kilde til opplysninger for pensjonsordningens medlemmer, pensjonsmottakerne og vedkommende myndigheter. Særlig gir de vedkommende myndigheter mulighet til å overvåke tjenestepensjonsforetakets økonomiske soliditet og vurdere om det kan oppfylle alle sine avtaleforpliktelser. Årsregnskapene og årsberetningene bør om mulig offentliggjøres på et nettsted eller på annen måte, for eksempel gjennom trykte eksemplarer på anmodning.
- 60) Et tjenestepensjonsforetaks investeringspolitikk er en avgjørende faktor for både sikkerheten og den langsiktige økonomiske bærekraften til tjenestepensjonsordninger. Tjenestepensjonsforetakene bør derfor utarbeide en erklæring om prinsippene for sin investeringspolitikk, og bør revidere denne minst hvert tredje år. En slik erklæring bør gjøres tilgjengelig for vedkommende myndigheter og på anmodning også for medlemmer og pensjonsmottakere i hver enkelt pensjonsordning.
- 61) Tjenestepensjonsforetak bør kunne helt eller delvis utkontraktere enhver virksomhet, herunder nøkkelfunksjoner, til tjenesteytere som opptre på deres vegne. Tjenestepensjonsforetak bør fortsatt ha det fulle ansvaret for å oppfylle sine forpliktelser i henhold til dette direktivet dersom de utkontrakterer nøkkelfunksjoner eller annen virksomhet.

Tjenestepensjonsforetak bør inngå en skriftlig avtale med tjenesteyteren når de utkontrakterer virksomhet. For dette direktivets formål omfatter dette ikke avtaler om driftsmessige tjenester, for eksempel for sikkerhets- eller vedlikeholds-personell.

- 62) Det bør være mulig for medlemsstatene å kreve at det utpekes en depositar i forbindelse med oppbevaringen av tjenestepensjonsforetakets eiendeler.
- 63) Samtidig som det tas hensyn til arten av opprettet pensjonsordning og den administrative byrden, bør tjenestepensjonsforetak gi klar og tilstrekkelig informasjon til potensielle medlemmer, medlemmer og pensjonsmottakere til støtte for deres beslutning om pensjonering og for å sikre bedre gjennomsiktighet i de ulike fasene i en pensjonsordning, det vil si tiden før innmelding, under medlemskapet (herunder tiden før pensjonering) og tiden etter pensjonering. Særlig bør det gis informasjon om opptjente pensjonsrettigheter, beregnet nivå for pensjonsytelser, risikoen og garantier samt kostnader. Dersom de beregnede nivåene for pensjonsytelser er basert på økonomiske scenarioer, bør denne informasjonen også omfatte et ufordelaktig scenario, som bør være ekstremt, men troverdig. Dersom medlemmene bærer en investeringsrisiko, er det også viktig med tilleggsopplysninger om investeringsprofil, eventuelle tilgjengelige alternativer og tidligere avkastning. Informasjonen bør være tilstrekkelig for brukerens behov og bør ta hensyn til De forente nasjoners konvensjon om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne, særlig med hensyn til tilgjengelighet og tilgang til informasjon, som angitt i henholdsvis artikkel 3 og artikkel 21. Medlemsstatene kan velge å presisere hvem som kan gi informasjonen til potensielle medlemmer, medlemmer og pensjonsmottakere, herunder gjennom pensjonssporingstjenester.
- 64) Gitt særtrekkene ved pensjonsordninger som gir et visst ytelsesnivå, påvirkes ikke slike ytelser av tidligere avkastning eller kostnadsstrukturen, unntatt i ekstreme tilfeller. Informasjon om dette bør derfor gis bare med hensyn til ordninger der medlemmene bærer en investeringsrisiko eller kan treffe investeringsbeslutninger.
- 65) Før potensielle medlemmer slutter seg til en pensjonsordning, bør de få all nødvendig informasjon for å kunne foreta et veloverveid valg. Dersom potensielle medlemmer ikke har et valg og blir automatisk innmeldt i en pensjonsordning, bør tjenestepensjonsforetaket gi dem relevante nøkkelopplysninger om deres medlemskap umiddelbart etter innmeldingen.
- 66) Tjenestepensjonsforetak bør utarbeide en pensjonsoversikt med viktige personopplysninger og generelle opplysninger om pensjonsordningen for medlemmer. Pensjonsoversikten bør være klar og fullstendig og inneholde relevant og tilstrekkelig informasjon som letter forståelsen av pensjonsrettigheter over tid og på tvers av ulike ordninger, og slik at arbeidskraftens mobilitet fremmes.
- 67) Tjenestepensjonsforetakene bør underrette medlemmene i tilstrekkelig god tid før pensjoneringen om de utbetalingsalternativene de kan velge mellom. Dersom pensjonsytelsen ikke utbetales som en livrente, bør medlemmer som nærmer seg pensjonsalderen, motta informasjon om tilgjengelige utbetalingsprodukter for å lette den økonomiske planleggingen av pensjonen.
- 68) I den fasen der pensjonsytelsene utbetales, bør pensjonsmottakerne fortsatt motta opplysninger om sine ytelser og tilhørende utbetalingsalternativer. Dette er særlig viktig når en betydelig del av investeringsrisikoen bæres av pensjonsmottakerne i utbetalingsfasen. Pensjonsmottakerne bør også informeres om en eventuell reduksjon i nivået for ytelser før en slik reduksjon trer i kraft, etter at en beslutning som vil føre til en reduksjon, er truffet. I samsvar med god praksis anbefales det at tjenestepensjonsforetak samrår seg med pensjonsmottakerne før en slik beslutning treffes.
- 69) Vedkommende myndighet bør utøve sin myndighet hovedsakelig for å beskytte medlemmenes og pensjonsmottakernes rettigheter og sørge for stabilitet og soliditet hos tjenestepensjonsforetakene.
- 70) Tilsynets omfang varierer mellom medlemsstatene. Dette kan forårsake problemer dersom et tjenestepensjonsforetak må overholde tilsynsreglene i hjemstaten samtidig som det overholder vertsstatens sosial- og arbeidsrett. En klargjøring av hvilke områder som anses å være en del av tilsynet for dette direktivets formål, reduserer den rettslige usikkerheten og tilhørende transaksjonskostnader.
- 71) Et indre marked for tjenestepensjonsforetak krever gjensidig anerkjennelse av tilsynsstandarder. Vedkommende myndigheter i tjenestepensjonsforetakets hjemstat bør føre tilsyn med om tjenestepensjonsforetaket overholder disse standardene. Medlemsstatene bør gi vedkommende myndigheter nødvendig myndighet til å bruke forebyggende eller korrigerende tiltak dersom et tjenestepensjonsforetak bryter noen av kravene i dette direktivet.

- 72) For å sikre effektivt tilsyn med utkontraktert virksomhet, herunder all virksomhet som senere utkontrakteres på nytt, er det viktig at vedkommende myndigheter har tilgang til alle relevante data som innehas av de tjenesteyterne virksomheten er utkontraktert til, uavhengig av om sistnevnte er en regulert eller uregulert enhet, og har rett til å foreta stedlig tilsyn. For å ta hensyn til markedsutviklingen og sikre at vilkårene for utkontrakteringen stadig er oppfylt, bør vedkommende myndigheter ha nødvendig myndighet til å be om informasjon fra tjenestepensjonsforetak og tjenesteytere med hensyn til utkontraktert virksomhet.
- 73) Det bør legges opp til utveksling av opplysninger mellom vedkommende myndigheter, andre myndigheter og organer som har til oppgave å styrke den finansielle stabiliteten og avviklingen av pensjonsordninger. Det må derfor fastsettes på hvilke vilkår slik utveksling av opplysninger kan tillates. Dersom det er fastsatt at opplysninger kan gis videre bare med vedkommende myndigheters uttrykkelige samtykke, bør disse myndighetene eventuelt kunne gjøre samtykket betinget av at strenge vilkår er oppfylt.
- 74) Enhver behandling av personopplysninger som foretas i henhold til dette direktivet, for eksempel vedkommende myndigheters utveksling eller overføring av personopplysninger, bør skje i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2016/679⁽⁷⁾, og europeiske tilsynsmyndigheters utveksling eller overføring av opplysninger i henhold til dette direktivet bør skje i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) 45/2001⁽⁸⁾.
- 75) For å sikre et velfungerende indre marked for tjenestepensjon organisert på unionsplan bør Kommissjonen etter samråd med EIOPA gjennomgå og rapportere om anvendelsen av dette direktivet, og bør framlegge rapporten for Europaparlamentet og Rådet innen 13. januar 2023.
- 76) For å sikre rettferdig konkurranse mellom foretakene bør overgangsperioden som tillater at forsikringsforetak som faller inn under virkeområdet for direktiv 2009/138/EF, kan utøve sin tjenestepensjonsvirksomhet etter reglene omhandlet i dette direktivets artikkel 4, forlenges til 31. desember 2022. Direktiv 2009/138/EF bør derfor endres.
- 77) Videreutvikling på unionsplan av solvensmodeller, for eksempel «holistic balance sheet» (HBS), er ikke realistisk i praksis og ikke effektivt ut fra et kost-nytte-perspektiv, særlig gitt forskjellene mellom tjenestepensjonsforetak i og mellom medlemsstatene. Ingen kvantitative kapitalkrav, for eksempel Solvens II eller HBS-modeller utledet fra dem, bør utvikles på unionsplan med hensyn til tjenestepensjonsforetak, ettersom de potensielt kan minske arbeidsgivernes vilje til å sørge for tjenestepensjonsordninger.
- 78) Ettersom målene for dette direktivet, som er å opprette en rettslig ramme på unionsplan som omfatter tjenestepensjonsforetak, ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene og derfor på grunn av tiltakets omfang og virkninger bedre kan nås på unionsplan, kan Unionen treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i artikkel 5 i traktaten om Den europeiske union. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går dette direktivet ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå dette målet.
- 79) I samsvar med den felles politiske erklæringen fra medlemsstatene og Kommissjonen av 28. september 2011 om forklarende dokumenter har medlemsstatene forpliktet seg til at meldingen om innarbeidingstiltakene i berettigede tilfeller skal følges av ett eller flere dokumenter som forklarer sammenhengen mellom et direktivs bestanddeler og de tilsvarende delene av de nasjonale innarbeidingsdokumentene. Med hensyn til dette direktivet anser regelgiveren at oversendingen av slike dokumenter er berettiget.
- 80) Forpliktelsen til å innarbeide dette direktivet i nasjonal rett bør begrenses til de bestemmelsene som utgjør en vesentlig endring sammenlignet med tidligere direktiver. Forpliktelsen til å innarbeide de bestemmelsene som er uendret, følger av de tidligere direktivene.
- 81) Dette direktivet bør ikke berøre medlemsstatenes forpliktelser med hensyn til fristene for innarbeiding i nasjonal rett og anvendelsen av direktivene oppført i vedlegg I del B.

(7) Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2016/679 av 27. april 2016 om vern av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger og om fri utveksling av slike opplysninger samt om oppheving av direktiv 95/46/EF (generell personvernforordning) (EUT L 119 av 4.5.2016, s. 1).

(8) Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 45/2001 av 18. desember 2000 om personvern i forbindelse med behandling av personopplysninger i Fellesskapets institusjoner og organer og om fri utveksling av slike opplysninger (EFT L 8 av 12.1.2001, s. 1).

VEDTATT DETTE DIREKTIVET:

AVDELING I

ALMINNELIGE BESTEMMELSER

Artikkel 1

Formål

Dette direktivet fastsetter regler for adgang til å starte og utøve virksomhet som tjenstepensjonsforetak.

Artikkel 2

Virkeområde

1. Dette direktivet får anvendelse på tjenstepensjonsforetak. Dersom tjenstepensjonsforetak i henhold til nasjonal rett ikke har status som en juridisk person, skal vedkommende medlemsstat anvende dette direktivet enten på disse tjenstepensjonsforetakene eller, med forbehold for nr. 2, på de godkjente enhetene som har ansvar for å forvalte dem og opptre på deres vegne.
2. Dette direktivet får ikke anvendelse på
 - a) foretak som forvalter trygdeordninger som omfattes av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 883/2004⁽⁹⁾ og (EF) nr. 987/2009⁽¹⁰⁾,
 - b) institusjoner som omfattes av europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/65/EF⁽¹¹⁾, 2009/138/EF, 2011/61/EU⁽¹²⁾, 2013/36/EU⁽¹³⁾ og 2014/65/EU⁽¹⁴⁾,
 - c) foretak som drives på grunnlag av løpende finansiering,
 - d) foretak der arbeidstakerne i foretaket som tegner pensjon, ikke har noen rettigheter til ytelser, og der foretaket som tegner pensjon, kan innløse eiendeler når som helst uten nødvendigvis å oppfylle sine forpliktelser til å utbetale pensjonsytelser,
 - e) foretak som foretar regnskapsmessige avsetninger med sikte på å utbetale pensjonsytelser til sine arbeidstakere.

Artikkel 3

Anvendelse på tjenstepensjonsforetak som forvalter trygdeordninger

Tjenstepensjonsforetak som også forvalter lovfestede pensjonsordninger i ansettelsesforhold som anses som trygdeordninger omfattet av forordning (EF) nr. 883/2004 og (EF) nr. 987/2009, skal omfattes av dette direktivet med hensyn til den delen av deres virksomhet som gjelder ikke-pliktig tjenstepensjon. I slike tilfeller skal forpliktelsene og de tilsvarende eiendelene øremerkes, og de skal ikke kunne overføres til de pliktige pensjonsordningene som anses som trygdeordninger, eller omvendt.

⁽⁹⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 883/2004 av 29. april 2004 om koordinering av trygdeordninger (EUT L 166 av 30.4.2004, s. 1).

⁽¹⁰⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 987/2009 av 16. september 2009 om fastsettelse av nærmere regler for gjennomføring av forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering av trygdeordninger (EUT L 284 av 30.10.2009, s. 1).

⁽¹¹⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/65/EF av 13. juli 2009 om samordning av lover og forskrifter om foretak for kollektiv investering i omsettelige verdipapirer (UCITS) (EUT L 302 av 17.11.2009, s. 32).

⁽¹²⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2011/61/EU av 8. juni 2011 om forvaltere av alternative investeringsfond og om endring av direktiv 2003/41/EF og 2009/65/EF og forordning (EF) nr. 1060/2009 og (EU) nr. 1095/2010 (EUT L 174 av 1.7.2011, s. 1).

⁽¹³⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/36/EU av 26. juni 2013 om adgang til å utøve virksomhet som kredittinstitusjon og om tilsyn med kredittinstitusjoner og verdipapirforetak, om endring av direktiv 2002/87/EF og om oppheving av direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF (EUT L 176 av 27.6.2013, s. 338).

⁽¹⁴⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/65/EU av 15. mai 2014 om markeder for finansielle instrumenter og om endring av direktiv 2002/92/EF og direktiv 2011/61/EU (EUT L 173 av 12.6.2014, s. 349).

*Artikkel 4***Frivillig anvendelse på foretak omfattet av direktiv 2009/138/EF**

Hjemstater kan velge å anvende bestemmelsene i artikkel 9–14, artikkel 19–22, artikkel 23 nr. 1 og 2 og artikkel 24–58 i dette direktivet på livsforsikringsforetaks tjenstepensjonsvirksomhet i samsvar med artikkel 2 nr. 3 bokstav a) i)–iii) og artikkel 2 nr. 3 bokstav b) ii)–iv) i direktiv 2009/138/EF. I slike tilfeller skal alle eiendeler og forpliktelser knyttet til tjenstepensjonsvirksomheten øremerkes, forvaltes og organiseres atskilt fra livsforsikringsforetakenes øvrige former for virksomhet, uten noen mulighet for overføring.

I tilfellet nevnt i første ledd i denne artikkelen, og bare med hensyn til tjenstepensjonsvirksomheten, omfattes ikke livsforsikringsforetak av artikkel 76–86, artikkel 132, artikkel 134 nr. 2, artikkel 173, artikkel 185 nr. 5, 7 og 8 og artikkel 209 i direktiv 2009/138/EF.

Hjemstaten skal sikre at enten vedkommende myndigheter eller de myndighetene som har ansvaret for tilsynet med livsforsikringsforetak som omfattes av direktiv 2009/138/EF, som en del av sine tilsynsoppgaver kontrollerer at tjenstepensjonsvirksomheten er helt atskilt fra annen virksomhet.

*Artikkel 5***Små tjenstepensjonsforetak og lovfestede ordninger**

Med unntak av artikkel 32–35 kan medlemsstatene velge helt eller delvis ikke å anvende dette direktivet på et tjenstepensjonsforetak registrert eller godkjent på deres territorium som forvalter pensjonsordninger som til sammen har færre enn 100 medlemmer. Med forbehold for artikkel 2 nr. 2 skal slike tjenstepensjonsforetak likevel gis rett til å anvende dette direktivet på frivillig grunnlag. Artikkel 11 kan anvendes bare dersom alle andre bestemmelser i dette direktivet anvendes. Medlemsstatene skal anvende artikkel 19 nr. 1 og artikkel 21 nr. 1 og 2 på ethvert tjenstepensjonsforetak registrert eller godkjent på deres territorium som forvalter pensjonsordninger som til sammen har flere enn 15 medlemmer.

Medlemsstatene kan velge å anvende enhver av artikkel 1–8, artikkel 19 og artikkel 32–35 på foretak som i henhold til nasjonal rett yter lovpliktige tjenstepensjoner garantert av en offentlig myndighet.

*Artikkel 6***Definisjoner**

I dette direktivet menes med

- 1) «tjenstepensjonsforetak» et foretak som, uavhengig av juridisk form, utøver fondsbasert virksomhet, og som er etablert atskilt fra ethvert foretak eller enhver virksomhetssammenslutning som tegner pensjon, og hvis formål er å levere pensjonsytelser knyttet til en yrkesvirksomhet på grunnlag av en avtale eller kontrakt inngått
 - a) på individuelt eller kollektivt grunnlag mellom arbeidsgiver(e) og arbeidstaker(e) eller deres respektive representanter, eller
 - b) med selvstendig næringsdrivende, individuelt eller kollektivt, i samsvar med hjemstatens og vertsstatens rett, og som utøver virksomhet som er direkte knyttet til disse,
- 2) «pensjonsordning» en kontrakt, en avtale, en forvaltningsfullmakt eller regler som angir hvilke pensjonsytelser som leveres, og på hvilke vilkår,
- 3) «foretak som tegner pensjon» ethvert foretak eller annet organ, uansett om det omfatter eller består av én eller flere juridiske eller fysiske personer, som handler i egenskap av arbeidsgiver eller selvstendig næringsdrivende eller en kombinasjon av disse, og som tilbyr en pensjonsordning eller betaler bidrag til et tjenstepensjonsforetak,

- 4) «pensjonsytelser» ytelser som utbetales under henvisning til oppnådd pensjonsalder eller forventet oppnådd pensjonsalder, eller dersom de kommer i tillegg til disse ytelsene og leveres i tilknytning til dem, i form av utbetalinger ved dødsfall, uførhet eller opphør av ansettelsesforholdet, eller i form av støtte eller tjenester ved sykdom, fattigdom eller dødsfall. For å styrke den økonomiske tryggheten i alderdommen bør disse pensjonsytelsene ha form av livslange utbetalinger, utbetalinger over et visst tidsrom, engangsutbetaling eller en kombinasjon av disse,
- 5) «medlem» en person, annet enn en pensjonsmottaker eller et potensielt medlem, hvis tidligere eller nåværende yrkesvirksomhet gir eller vil gi vedkommende person rett til pensjonsytelser i samsvar med bestemmelsene i en pensjonsordning,
- 6) «pensjonsmottaker» en person som mottar pensjonsytelser,
- 7) «potensielt medlem» en person som har rett til å tilslutte seg en pensjonsordning,
- 8) «vedkommende myndighet» en nasjonal myndighet som er utpekt til å utføre de oppgavene som fastsettes i dette direktivet,
- 9) «biometriske risikoer» risikoer knyttet til dødsfall, uførhet og lang levetid,
- 10) «hjemstat» den medlemsstaten der tjenstepensjonsforetaket er registrert eller godkjent, og der det har sin hovedadministrasjon i samsvar med artikkel 9,
- 11) «vertsstat» den medlemsstaten hvis sosial- og arbeidsrett som er relevant for tjenstepensjonsordninger, får anvendelse på forholdet mellom foretaket som tegner pensjon, og medlemmene eller pensjonsmottakerne,
- 12) «overførende tjenstepensjonsforetak» et tjenstepensjonsforetak som overfører hele eller deler av en pensjonsordnings forpliktelser, forsikringstekniske avsetninger og andre forpliktelser og rettigheter samt tilhørende eiendeler eller deres kontantekvivalenter til et tjenstepensjonsforetak som er registrert eller godkjent i en annen medlemsstat,
- 13) «mottakende tjenstepensjonsforetak» et tjenstepensjonsforetak som mottar hele eller deler av en pensjonsordnings forpliktelser, forsikringstekniske avsetninger og andre forpliktelser og rettigheter samt tilhørende eiendeler eller deres kontantekvivalenter fra et tjenstepensjonsforetak som er registrert eller godkjent i en annen medlemsstat,
- 14) «regulert marked» et regulert marked som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 21 i direktiv 2014/65/EU,
- 15) «multilateral handelsfasilitet» eller «MHF» en multilateral handelsfasilitet som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 22 i direktiv 2014/65/EU,
- 16) «organisert handelsfasilitet» eller «OHF» en organisert handelsfasilitet eller OHF som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 23 i direktiv 2014/65/EU,
- 17) «varig medium» en innretning som gjør et medlem eller en pensjonsmottaker i stand til å lagre opplysninger som er rettet til medlemmet eller pensjonsmottakeren personlig, på en slik måte at opplysningene er tilgjengelige for framtidig bruk i et tidsrom som er tilstrekkelig for opplysningenes formål, og som gir mulighet til uendret gjengivelse av de lagrede opplysningene,
- 18) «nøkkelfunksjon» innenfor et system for risikostyring og internkontroll, en kapasitet til å utføre praktiske oppgaver som omfatter risikostyringsfunksjonen, internrevisjonsfunksjonen og aktuarfunksjonen,
- 19) «virksomhet over landegrensene» forvaltning av en pensjonsordning der forholdet mellom foretaket som tegner pensjon, og de berørte medlemmene og pensjonsmottakerne reguleres av den sosial- og arbeidsretten som er relevant for tjenstepensjonsordninger i en annen medlemsstat enn hjemstaten.

Artikkel 7

Et tjenstepensjonsforetaks virksomhet

Medlemsstatene skal kreve at tjenstepensjonsforetak som er registrert eller godkjent på deres territorium, begrenser sin virksomhet til ytelse av pensjoner samt virksomhet som henger sammen med dette.

Dersom et livsforsikringsforetak i samsvar med artikkel 4 utøver sin tjenstepensjonsvirksomhet ved å øremerke sine eiendeler og forpliktelser, skal de øremerkede eiendelene og forpliktelsene begrenses til ytelse av pensjoner samt virksomhet som henger direkte sammen med dette.

Som et generelt prinsipp skal tjenstepensjonsforetak, dersom det er relevant, ta hensyn til målsetningen om å ha en rimelig spredning av risiko og ytelser mellom generasjonene i sin virksomhet.

Artikkel 8

Rettslig atskillelse mellom foretak som tegner pensjon, og tjenstepensjonsforetak

Medlemsstatene skal sikre rettslig atskillelse mellom et foretak som tegner pensjon, og et tjenstepensjonsforetak som er registrert eller godkjent på deres territorium, slik at tjenstepensjonsforetakets eiendeler beskyttes i medlemmenes og pensjonsmottakernes interesse i tilfelle foretaket som tegner pensjon, går konkurs.

Artikkel 9

Registrering eller godkjenning

1. Medlemsstatene skal, for hvert tjenstepensjonsforetak hvis hovedadministrasjon ligger på deres territorium, sikre at tjenstepensjonsforetaket registreres i et nasjonalt register eller godkjennes av vedkommende myndighet.

Hovedadministrasjonens beliggenhet er det stedet der tjenstepensjonsforetakets viktigste strategiske beslutninger treffes.

2. Ved virksomhet over landegrensene i samsvar med artikkel 11 skal registeret også angi i hvilke medlemsstater tjenstepensjonsforetaket utøver virksomhet.

3. Opplysningene fra registeret skal formidles til EIOPA, som skal offentliggjøre dem på sitt nettsted.

Artikkel 10

Driftskrav

1. Medlemsstatene skal for hvert tjenstepensjonsforetak som er registrert eller godkjent på deres territorium, sikre at

- a) tjenstepensjonsforetaket har innført behørig fastsatte regler for forvaltningen av enhver pensjonsordning,
- b) foretaket som tegner pensjon, har forpliktet seg til å sikre regelmessig finansiering av ordningen dersom det garanterer utbetaling av pensjonsytelsene.

2. I samsvar med nærhetsprinsippet, og idet det tas behørig hensyn til størrelsen på pensjonsytelsene som tilbys i trygdeordningene, kan medlemsstatene fastsette at medlemmene som tilleggsytelser kan tilbys dekning av risikoen knyttet til lang levetid og uførhet, etterlattepensjon og garanti for tilbakebetaling av innbetalte bidrag, dersom arbeidsgiverne og arbeidstakerne, eller deres respektive representanter, blir enige om dette.

Artikkel 11

Virksomhet over landegrensene og prosedyrer

1. Uten å berøre nasjonal sosial- og arbeidsrett med hensyn til organiseringen av pensjonsordninger, herunder pliktig medlemskap og resultatene av forhandlinger om tariffavtaler, skal medlemsstatene tillate at tjenstepensjonsforetak som er registrert eller godkjent på deres territorium, utøver virksomhet over landegrensene. Medlemsstatene skal også tillate at foretak som er etablert på deres territorium, tegner pensjon hos tjenstepensjonsforetak som tilbyr seg å utøve eller utøver virksomhet over landegrensene.

2. Et tjenestepensjonsforetak som tilbyr seg å utøve virksomhet over landegrensene og å påta seg oppdrag for et foretak som tegner pensjon, må innhente forhåndsgodkjenning fra den relevante vedkommende myndigheten i hjemstaten.

3. Et tjenestepensjonsforetak skal underrette vedkommende myndighet i hjemstaten om at det har til hensikt å utøve virksomhet over landegrensene. Medlemsstatene skal kreve at tjenestepensjonsforetak angir følgende opplysninger når de gir underretning:

- a) Navnet på vertsstaten(e), som eventuelt skal identifiseres av foretaket som tegner pensjon.
- b) Navnet på og beliggenheten til hovedadministrasjonen for foretaket som tegner pensjon.
- c) Hovedtrekkene i pensjonsordningen som skal forvaltes for foretaket som tegner pensjon.

4. Når vedkommende myndighet i hjemstaten underrettes i henhold til nr. 3, og med mindre den har utstedt en begrunnet beslutning om at tjenestepensjonsforetakets administrative struktur eller finansielle stilling eller gode vandel eller de faglige kvalifikasjonene eller yrkeserfaringen til personene som driver tjenestepensjonsforetaket, ikke er forenlig med de formene for virksomhet over landegrensene som planlegges, skal vedkommende myndighet innen tre måneder etter å ha mottatt alle opplysningene nevnt i nr. 3 formidle disse opplysningene til vedkommende myndighet i vertsstaten og underrette tjenestepensjonsforetaket om dette.

Den begrunnede beslutningen nevnt i første ledd skal utstedes innen tre måneder etter mottak av alle opplysningene nevnt i nr. 3.

5. Dersom vedkommende myndighet i hjemstaten ikke oversender opplysningene nevnt i nr. 3 til vedkommende myndighet i vertsstaten, skal den innen tre måneder etter å ha mottatt alle opplysningene begrunne avslaget overfor det berørte tjenestepensjonsforetaket. Manglende formidling av opplysninger skal kunne påklages til domstolene i hjemstaten.

6. Tjenestepensjonsforetak som utøver virksomhet over landegrensene, er underlagt de opplysningskravene som er omhandlet i avdeling IV, og som er pålagt av vertsstaten med hensyn til potensielle medlemmer, medlemmer og pensjonsmottakere som berøres av virksomheten over landegrensene.

7. Før tjenestepensjonsforetaket begynner å utøve virksomhet over landegrensene, skal vedkommende myndighet i vertsstaten, innen seks uker etter å ha mottatt opplysningene nevnt i nr. 3, underrette vedkommende myndighet i hjemstaten om de kravene i sosial- og arbeidsretten som er relevante for tjenestepensjonsordninger, og som skal oppfylles når pensjonsordningen forvaltes på oppdrag fra et foretak i vertsstaten, og om vertsstatens opplysningskrav nevnt i avdeling IV som gjelder for virksomhet over landegrensene. Vedkommende myndighet i hjemstaten skal formidle disse opplysningene til tjenestepensjonsforetaket.

8. Når tjenestepensjonsforetaket mottar opplysningene nevnt i nr. 7, eller dersom ingen opplysninger er mottatt fra vedkommende myndighet i hjemstaten ved utløpet av fristen fastsatt i nr. 7, kan det begynne å utøve virksomhet over landegrensene i samsvar med de kravene i vertsstatens sosial- og arbeidsrett som er relevante for tjenestepensjonsordninger, og med vertsstatens opplysningskrav som nevnt i nr. 7.

9. Vedkommende myndighet i vertsstaten skal underrette vedkommende myndighet i hjemstaten om eventuelle vesentlige endringer i de kravene i vertsstatens sosial- og arbeidsrett som er relevante for tjenestepensjonsordninger, og som kan påvirke pensjonsordningens særtrekk, i den grad de gjelder virksomheten over landegrensene, og om eventuelle vesentlige endringer i vertsstatens opplysningskrav som nevnt i nr. 7. Vedkommende myndighet i hjemstaten skal formidle disse opplysningene til tjenestepensjonsforetaket.

10. Tjenestepensjonsforetaket skal være underlagt løpende tilsyn ved vedkommende myndighet i vertsstaten med hensyn til hvorvidt dets virksomhet oppfyller de kravene i vertsstatens sosial- og arbeidsrett som er relevante for tjenestepensjonsordninger, og vertsstatens opplysningskrav som nevnt i nr. 7. Dersom det under tilsynet oppdages uregelmessigheter, skal vedkommende myndighet i vertsstaten umiddelbart underrette vedkommende myndighet i hjemstaten. Vedkommende myndighet i hjemstaten skal i samarbeid med vedkommende myndighet i vertsstaten treffe de tiltakene som er nødvendige for å sikre at tjenestepensjonsforetaket stanser overtredelsen som er påvist.

11. Dersom tjenestepensjonsforetaket til tross for tiltakene som vedkommende myndighet i hjemstaten treffer, eller fordi det mangler hensiktsmessige tiltak i hjemstaten, fortsatt overtrer gjeldende krav i vertsstatens sosial- og arbeidsrett for

tjenestepensjonsordninger, eller vertsstatens opplysningskrav som nevnt i nr. 7, kan vedkommende myndighet i vertsstaten, etter å ha underrettet vedkommende myndighet i hjemstaten, treffe hensiktsmessige tiltak for å forebygge eller sanksjonere ytterligere overtredelser, herunder, i den grad det er strengt nødvendig, hindre tjenestepensjonsforetaket i å utøve virksomhet i vertsstaten for det foretaket som tegner pensjon.

Artikkel 12

Overføringer over landegrensene

1. Medlemsstatene skal tillate at tjenestepensjonsforetak som er registrert eller godkjent på deres territorium, overfører hele eller deler av en pensjonsordnings forpliktelser, forsikringstekniske avsetninger og andre forpliktelser og rettigheter samt tilhørende eiendeler eller deres kontantekvivalenter til et mottakende tjenestepensjonsforetak.
2. Medlemsstatene skal sikre at kostnadene ved overføringen ikke belastes de gjenværende medlemmene og pensjonsmottakerne av det overførende tjenestepensjonsforetaket eller inneværende medlemmer og pensjonsmottakere i det mottakende tjenestepensjonsforetaket.
3. Overføringen krever forhåndsgodkjenning fra
 - a) et flertall av de berørte medlemmene og et flertall av de berørte pensjonsmottakerne eller, dersom det er relevant, et flertall av deres representanter. Flertall defineres i samsvar med nasjonal rett. Overførende tjenestepensjonsforetak skal i god tid før søknaden nevnt i nr. 4 inngis, gi de berørte medlemmene og pensjonsmottakerne, og eventuelt deres representanter, opplysninger om vilkårene for overføringen, og
 - b) foretaket som tegner pensjon, dersom det er relevant.
4. Overføring av hele eller deler av en pensjonsordnings forpliktelser, forsikringstekniske avsetninger og andre forpliktelser og rettigheter samt tilhørende eiendeler eller deres kontantekvivalenter mellom overførende og mottakende tjenestepensjonsforetak krever godkjenning fra vedkommende myndighet i mottakende tjenestepensjonsforetaks hjemstat etter at det er innhentet forhåndsgodkjenning fra vedkommende myndighet i overførende tjenestepensjonsforetaks hjemstat. Søknaden om godkjenning av overføringen skal inngis av mottakende tjenestepensjonsforetak. Vedkommende myndighet i mottakende tjenestepensjonsforetaks hjemstat skal gi eller nekte godkjenning, og skal underrette mottakende tjenestepensjonsforetak om sin beslutning innen tre måneder etter at søknaden er mottatt.
5. Søknaden om godkjenning av overføringen nevnt i nr. 4 skal inneholde følgende opplysninger:
 - a) Skriftlig avtale mellom overførende og mottakende tjenestepensjonsforetak der vilkårene for overføringen framgår.
 - b) En beskrivelse av hovedtrekkene i pensjonsordningen.
 - c) En beskrivelse av forpliktelsene eller de forsikringstekniske avsetningene som skal overføres, og andre forpliktelser og rettigheter samt tilhørende eiendeler eller deres kontantekvivalenter.
 - d) Navn på og beliggenheten til hovedadministrasjonene for overførende og mottakende tjenestepensjonsforetak og medlemsstatene der hvert tjenestepensjonsforetak er registrert eller godkjent.
 - e) Beliggenheten til hovedadministrasjonen til foretaket som tegner pensjon, og dette foretakets navn.
 - f) Dokumentasjon på forhåndsgodkjenning i samsvar med nr. 3.
 - g) Eventuelt navnene på medlemsstatene hvis sosial- og arbeidsrett som er relevant for tjenestepensjonsordninger, får anvendelse på den aktuelle pensjonsordningen.
6. Vedkommende myndighet i mottakende tjenestepensjonsforetaks hjemstat skal snarest etter mottak videresende søknaden nevnt i nr. 4 til vedkommende myndighet i overførende tjenestepensjonsforetak.
7. Vedkommende myndighet i mottakende tjenestepensjonsforetaks hjemstat skal bare vurdere om
 - a) alle opplysningene nevnt i nr. 5 er framlagt av mottakende tjenestepensjonsforetak,

- b) mottakende tjenestepensjonsforetaks administrative struktur, finansielle stilling og godeandel eller de faglige kvalifikasjonene eller yrkeserfaringen til personene som driver det mottakende tjenestepensjonsforetaket, er forenlig med den foreslåtte overføringen,
 - c) de langsiktige interessene til mottakende tjenestepensjonsforetaks medlemmer og pensjonsmottakere og den overførte delen av ordningen er tilstrekkelig beskyttet under og etter overføringen,
 - d) mottakende tjenestepensjonsforetaks forsikringstekniske avsetninger er fullstendig finansiert på datoen for overføringen, dersom overføringen medfører virksomhet over landegrensene, og
 - e) eiendelene som skal overføres, er tilstrekkelige og egnet til å dekke forpliktelser, forsikringstekniske avsetninger og andre forpliktelser og rettigheter som skal overføres, i samsvar med gjeldende regler i mottakende tjenestepensjonsforetaks hjemstat.
8. Vedkommende myndighet i overførende tjenestepensjonsforetaks hjemstat skal bare vurdere om
- a) medlemmenes og pensjonsmottakernes langsiktige interesser for gjenværende del av ordningen er tilstrekkelig beskyttet ved en delvis overføring av en pensjonsordnings forpliktelser, forsikringstekniske avsetninger og andre forpliktelser og rettigheter samt tilsvarende eiendeler eller deres kontantekvivalenter,
 - b) medlemmenes og pensjonsmottakernes individuelle rettigheter er minst på samme nivå etter overføringen,
 - c) eiendelene tilsvarende pensjonsordningen som skal overføres, er tilstrekkelige og egnet til å dekke forpliktelser, forsikringstekniske avsetninger og andre forpliktelser og rettigheter som skal overføres, i samsvar med gjeldende regler i overførende tjenestepensjonsforetaks hjemstat.
9. Vedkommende myndighet i overførende tjenestepensjonsforetaks hjemstat skal videregående resultatene av vurderingen nevnt i nr. 8 innen åtte uker etter mottak av søknaden nevnt i nr. 6, slik at vedkommende myndighet i mottakende tjenestepensjonsforetaks hjemstat kan treffe beslutning i samsvar med nr. 4.
10. Dersom godkjenningen avvises, skal vedkommende myndighet i mottakende tjenestepensjonsforetaks hjemstat begrunne avslaget innen fristen på tre måneder nevnt i nr. 4. Avslaget, eller manglende svar fra vedkommende myndighet i mottakende tjenestepensjonsforetaks hjemstat, skal kunne påklages til domstolene i mottakende tjenestepensjonsforetaks hjemstat.
11. Vedkommende myndighet i mottakende tjenestepensjonsforetaks hjemstat skal underrette vedkommende myndighet i overførende tjenestepensjonsforetaks hjemstat om beslutningen nevnt i nr. 4 innen to uker etter at beslutningen er truffet.
- Dersom overføringen medfører virksomhet over landegrensene, skal vedkommende myndighet i overførende tjenestepensjonsforetaks hjemstat underrette vedkommende myndighet i mottakende tjenestepensjonsforetaks hjemstat om de kravene i sosial- og arbeidsretten som er relevante for tjenestepensjonsordninger, og som skal oppfylles når pensjonsordningen forvaltes, og om vertsstatens opplysningskrav nevnt i avdeling IV som gjelder for virksomhet over landegrensene. Den underretningen skal gis innen fire uker.
- Vedkommende myndighet i mottakende tjenestepensjonsforetaks hjemstat skal gi mottakende tjenestepensjonsforetak disse opplysningene innen én uke etter mottak.
12. Ved mottak av en beslutning om å gi godkjenning som nevnt i nr. 4, eller dersom informasjon om beslutningen ikke mottas fra vedkommende myndighet i mottakende tjenestepensjonsforetaks hjemstat ved utløpet av fristen nevnt i nr. 11 tredje ledd, kan mottakende tjenestepensjonsforetak begynne å forvalte pensjonsordningen.
13. Ved uenighet om prosedyren eller innholdet i et tiltak, eller ved manglende tiltak fra vedkommende myndighet i overførende eller mottakende tjenestepensjonsforetaks hjemstat, herunder beslutning om å godkjenne eller nekte en overføring over landegrensene, kan EIOPA utføre ikke-bindende meglings i samsvar med artikkel 31 andre ledd bokstav c) i forordning (EU) nr. 1094/2010 på anmodning fra en av de vedkommende myndighetene eller på eget initiativ.
14. Dersom mottakende tjenestepensjonsforetak utøver virksomhet over landegrensene, får artikkel 11 nr. 9, 10 og 11 anvendelse.

AVDELING II

KVANTITATIVE KRAV

*Artikkel 13***Forsikringstekniske avsetninger**

1. Hjemstaten skal sikre at tjenstepensjonsforetak som forvalter tjenstepensjonsordninger, til enhver tid og for alle sine pensjonsordninger har tilstrekkelige forsikringstekniske avsetninger tilsvarende de økonomiske forpliktelsene som følger av deres portefølje av pensjonsavtaler.
2. Hjemstaten skal sikre at tjenstepensjonsforetak som forvalter tjenstepensjonsordninger, når de gir dekning for biometriske risikoer eller en garanti om investeringsavkastning eller et gitt ytelsesnivå, har tilstrekkelige forsikringstekniske avsetninger til å dekke alle disse ordningene.
3. Beregningen av de forsikringstekniske avsetningene skal skje hvert år. Hjemstaten kan imidlertid tillate at den skjer bare hvert tredje år dersom tjenstepensjonsforetaket gir medlemmene eller vedkommende myndigheter en bekreftelse på eller rapport om at det er foretatt justeringer i de mellomliggende årene. Bekreftelsen eller rapporten skal vise den justerte utviklingen av de forsikringstekniske avsetningene og endringene i risikodekningen.
4. Beregningen av de forsikringstekniske avsetningene skal foretas og bekreftes av en aktuar eller av en annen ekspert på dette området, herunder en revisor, dersom dette tillates ifølge nasjonal rett, på grunnlag av aktuarielle metoder anerkjent av vedkommende myndigheter i hjemstaten, i samsvar med følgende prinsipper:
 - a) Minstebeløpet for forsikringstekniske avsetninger skal beregnes ved hjelp av en tilstrekkelig forsiktig aktuariell verdsetting, idet det tas hensyn til alle forpliktelser som gjelder ytelser og bidrag som følger av tjenstepensjonsforetakets pensjonsordninger. Det må være tilstrekkelig både til at utbetalingen av pensjoner og ytelser til nåværende pensjonsmottakere kan fortsette, og til å gjenspeile de forpliktelsene som følger av medlemmers opptjente pensjonsrettigheter. De økonomiske og aktuarielle forutsetningene som benyttes ved vurderingen av forpliktelsene, skal også velges med forsiktighet, ved behov med en tilstrekkelig margin for ugunstig avvik.
 - b) De maksimale rentesatsene skal velges med forsiktighet og fastsettes i samsvar med relevante regler i hjemstaten. Ved fastsettelsen av de forsiktige rentesatsene skal det tas hensyn til
 - i) avkastningen av tilsvarende eiendeler som tjenstepensjonsforetaket har, samt forventet framtidig avkastning på investeringer,
 - ii) avkastningen av høykvalitetsobligasjoner, statsobligasjoner, obligasjoner fra Den europeiske stabilitetsordning, obligasjoner fra Den europeiske investeringsbank (EIB) eller obligasjoner fra Det europeiske finansielle stabiliseringsfond, eller
 - iii) en kombinasjon av punkt i) og ii).
 - c) De biometriske tabellene som benyttes ved beregning av de forsikringstekniske avsetningene, skal bygge på forsiktighetsprinsippet, idet det tas hensyn til hovedtrekkene til medlemsgruppen og pensjonsordningene, særlig de forventede endringene i relevante risikoer.
 - d) Metoden og grunnlaget for beregning av forsikringstekniske avsetninger skal vanligvis være uendret fra det ene regnskapsåret til det andre. Endringer kan imidlertid begrunnes ut fra endringer i de rettslige, demografiske eller økonomiske omstendighetene som forutsetningene bygger på.
5. Hjemstaten kan knytte flere og mer detaljerte krav til beregningen av forsikringstekniske avsetninger, med sikte på å sikre at medlemmers og pensjonsmottakeres interesser beskyttes i tilstrekkelig grad.

*Artikkel 14***Dekning av forsikringstekniske avsetninger**

1. Hjemstaten skal kreve at alle tjenstepensjonsforetak til enhver tid har tilstrekkelige og egnede eiendeler til å dekke de forsikringstekniske avsetningene for alle pensjonsordninger de forvalter.

2. Hjemstaten kan tillate at et tjenstepensjonsforetak, for et begrenset tidsrom, ikke har tilstrekkelige eiendeler til å dekke de forsikringstekniske avsetningene. I så fall skal vedkommende myndigheter kreve at tjenstepensjonsforetaket vedtar en konkret og gjennomførbar gjenopprettingsplan med en tidsramme for å sikre at kravene i nr. 1 igjen overholdes. Planen skal oppfylle følgende vilkår:

- a) Tjenstepensjonsforetaket skal innen rimelig tid utarbeide en konkret og gjennomførbar plan for å gjenopprette beholdningen av eiendeler til det nivået som kreves for full dekning av de forsikringstekniske avsetningene. Planen skal gjøres tilgjengelig for medlemmene eller, dersom det er relevant, for deres representanter og/eller godkjennes av vedkommende myndigheter i hjemstaten.
- b) Ved utarbeidingen av planen skal det tas hensyn til tjenstepensjonsforetakets særskilte situasjon, særlig sammensetningen av eiendeler og forpliktelser, risikoprofil, likviditetsplan, aldersprofil for de medlemmene som er berettiget til å motta pensjonsytelser, og om det dreier seg om ordninger i startfasen eller ordninger som går fra å ha ingen eller delvis dekning til å ha full dekning.
- c) Dersom en pensjonsordning avvikes i tidsrommet nevnt i første punktum i dette nummeret, skal tjenstepensjonsforetaket underrette vedkommende myndigheter i hjemstaten. Tjenstepensjonsforetaket skal iverksette en prosedyre for å overføre eiendeler og tilsvarende forpliktelser fra denne ordningen til et annet tjenstepensjonsforetak, et forsikringsforetak eller et annet egnet organ. Vedkommende myndigheter i hjemstaten skal underrettes om denne prosedyren, og hovedtrekkene i prosedyren skal gjøres tilgjengelige for medlemmene eller, dersom det er relevant, for deres representanter, i samsvar med fortrolighetsprinsippet.

3. Ved virksomhet over landegrensene skal de forsikringstekniske avsetningene til enhver tid ha full dekning for samtlige pensjonsordninger som forvaltes. Dersom dette vilkåret ikke er oppfylt, skal vedkommende myndighet i hjemstaten umiddelbart gripe inn og kreve at tjenstepensjonsforetaket omgående utarbeider hensiktsmessige tiltak og gjennomfører dem uten utilbørlig forsinkelse på en måte som gjør at medlemmene og pensjonsmottakerne er tilstrekkelig beskyttet.

Artikkel 15

Påkrevd ansvarlig kapital

1. Hjemstaten skal sikre at tjenstepensjonsforetak som forvalter pensjonsordninger, har en permanent beholdning av eiendeler som buffer i tillegg til de forsikringstekniske avsetningene når tjenstepensjonsforetaket selv, og ikke foretaket som tegner pensjon, inngår forpliktelsen til å dekke biometrisk risiko, eller garanterer en gitt investeringsavkastning eller et gitt ytelsesnivå. Størrelsen på denne beholdningen skal gjenspeile typen risiko og portefølje av eiendeler for alle ordninger foretaket forvalter. Slike eiendeler skal være fri for alle påregnelige forpliktelser og fungere som sikkerhetskaptal til utjevning av avvik mellom forventede og faktiske kostnader og inntekter.

2. Ved beregning av minstebeløpet for ytterligere eiendeler får reglene fastsatt i artikkel 16, 17 og 18 anvendelse.

3. Nr. 1 er imidlertid ikke til hinder for at medlemsstatene kan kreve at tjenstepensjonsforetak etablert på deres territorium skal ha den påkrevde ansvarlige kapitalen, eller fastsette mer detaljerte regler, forutsatt at dette er berettiget ut fra forsiktighetshensyn.

Artikkel 16

Solvensmarginkapital

1. Medlemsstatene skal pålegge alle tjenstepensjonsforetakene omhandlet i artikkel 15 nr. 1 som er registrert eller godkjent på deres territorium, til enhver tid å ha en tilstrekkelig solvensmarginkapital for hele foretakets virksomhet som minst tilsvarende kravene i dette direktivet, for å sikre tjenstepensjonsordningens langsiktige bærekraft.

2. Solvensmarginkapitalen skal bestå av tjenstepensjonsforetakets eiendeler, fri for alle påregnelige forpliktelser, og med fradrag av eventuelle immaterielle verdier, herunder følgende:

- a) Innbetalt aksjekapital eller, dersom det dreier seg om et tjenstepensjonsforetak som er et gjensidig foretak, faktisk garanti-fond pluss eventuelle medlemskontoer i det gjensidige foretaket som oppfyller følgende kriterier:
 - i) Stiftelsesdokumentet og vedtektene skal fastsette at utbetalinger fra disse kontoene til medlemmene i det gjensidige foretaket kan skje bare i den utstrekning dette ikke fører til at solvensmarginkapitalen faller under det nivået som kreves, eller, etter foretakets oppløsning, dersom foretakets øvrige gjeld er betalt.

- ii) Når det gjelder utbetalinger nevnt i punkt i) som skjer av andre grunner enn individuelt opphør av medlemskap i det gjensidige foretaket, skal det i stiftelsesdokumentet og vedtektene fastsettes at vedkommende myndigheter må underrettes om dette minst én måned på forhånd, og at de kan forby utbetalinger i denne perioden.
 - iii) De relevante bestemmelsene i stiftelsesdokumentet og vedtektene kan endres bare dersom vedkommende myndigheter har erklært at de ikke har innvendinger mot endringen, men uten at dette berører kriteriene omhandlet i punkt i) og ii).
- b) Lovfestede og frie avsetninger som ikke tilsvarer inngåtte forpliktelser.
 - c) Overføringer fra tidligere år, etter fradrag av utbytte som skal utbetales.
 - d) I den grad dette er tillatt i henhold til nasjonal rett, bonusfondene som framkommer i balansen, dersom de kan brukes til å dekke eventuelle tap og ikke er avsatt til utdeling til medlemmer og pensjonsmottakere.

Solvensmarginkapitalen skal reduseres med verdien av egne aksjer som eies direkte av tjenestepensjonsforetaket.

- 3. Medlemsstatene kan fastsette at solvensmarginkapitalen også kan bestå av
 - a) kumulative preferanseaksjer og ansvarlig lånekapital opp til 50 % av det beløpet som er lavest av solvensmarginkapitalen og solvensmarginkravet, hvorav høyst 25 % skal bestå av ansvarlig lånekapital med fast løpetid eller kumulative preferanseaksjer med fast løpetid, forutsatt at det, dersom tjenestepensjonsforetaket går konkurs eller avvikes, finnes bindende avtaler om at ansvarlig lånekapital eller preferanseaksjer skal etterstilles alle andre kreditorers fordringer og ikke skal tilbakebetales før all annen utestående gjeld på dette tidspunktet er gjort opp,
 - b) verdipapirer uten fast løpetid samt andre instrumenter, herunder andre kumulative preferanseaksjer enn dem som er nevnt i bokstav a), opp til høyst 50 % av det beløpet som er lavest av solvensmarginkapitalen og solvensmarginkravet for det samlede beløpet av de verdipapirene og den ansvarlige lånekapitalen som er nevnt i bokstav a), forutsatt at følgende vilkår er oppfylt:
 - i) De kan ikke tilbakebetales på ihendehavers initiativ eller uten forhåndsgodkjenning fra vedkommende myndighet.
 - ii) Emisjonsavtalen skal gi tjenestepensjonsforetaket mulighet til å utsette betaling av renter på lånet.
 - iii) Långivers fordringer på tjenestepensjonsforetaket skal i sin helhet etterstilles alle ikke-etterstilte kreditorers fordringer.
 - iv) De dokumentene som gjelder for utstedelsen av verdipapirene, skal inneholde bestemmelser om at gjeld og ubetalte renter kan brukes til å dekke tap, samtidig som tjenestepensjonsforetaket kan fortsette sin virksomhet.
 - v) Bare fullt innbetalte beløp skal tas i betraktning.

Med hensyn til bokstav a) skal ansvarlig lånekapital også oppfylle følgende vilkår:

- i) Bare fullt innbetalte midler skal tas i betraktning.
- ii) For lån med fast løpetid skal den opprinnelige løpetiden være på minst fem år. Minst ett år før tilbakebetalingsdatoen skal tjenestepensjonsforetaket framlegge for godkjenning for vedkommende myndigheter en plan som viser hvordan solvensmarginkapitalen vil bli opprettholdt eller brakt opp på det nivået som kreves ved forfall, med mindre den andelen lånet utgjør av solvensmarginkapitalen, blir gradvis redusert i løpet av minst de fem siste årene før forfall. Vedkommende myndigheter kan godkjenne tilbakebetaling av slike lån før forfall, forutsatt at utstedende tjenestepensjonsforetak har søkt om dette og dets solvensmarginkapital ikke faller under det nivået som kreves.
- iii) Lån hvis løpetid ikke er fastsatt, skal kunne tilbakebetales først etter fem års varsel om oppsigelse, med mindre lånene ikke lenger anses som en del av solvensmarginkapitalen, eller dersom det kreves en særlig forhåndsgodkjenning fra vedkommende myndigheter for tilbakebetaling før forfall. I sistnevnte tilfelle skal tjenestepensjonsforetaket underrette vedkommende myndigheter minst seks måneder før tidspunktet for den foreslåtte tilbakebetalingen og angi beløpet for solvensmarginkapitalen og solvensmarginkravet både før og etter den aktuelle tilbakebetalingen. Vedkommende myndigheter skal tillate tilbakebetaling bare dersom det ikke er fare for at tjenestepensjonsforetakets solvensmarginkapital vil falle under det nivået som kreves.

- iv) Låneavtalen skal ikke omfatte noen klausul om at gjelden under andre, nærmere angitte omstendigheter enn avvikling av tjenstepensjonsforetaket skal betales tilbake før den avtalte forfallsdatoen.
 - v) Låneavtalen kan endres bare dersom vedkommende myndigheter har erklært at de ikke har innvendinger mot endringen.
4. Ved søknad med underlagsdokumentasjon fra tjenstepensjonsforetaket til vedkommende myndighet i hjemstaten og med denne myndighetens samtykke kan solvensmarginkapitalen også bestå av følgende:
- a) Dersom zillmering ikke anvendes, eller dersom den anvendes, men er mindre enn belastningen av anskaffelseskostnadene inkludert i premien, differansen mellom en premieavsetning som ikke er zillmert eller er delvis zillmert, og en premieavsetning som er zillmert tilsvarende belastningen av anskaffelseskostnadene inkludert i premien.
 - b) Alle skjulte nettoreserver som skriver seg fra verdsetting av eiendeler, i den grad slike skjulte nettoreserver ikke er av uvanlig art.
 - c) Halvparten av den delen av aksjekapitalen eller garantifondet som ennå ikke er innbetalt, fra det tidspunktet den innbetalte andelen utgjør 25 % av aksjekapitalen eller garantifondet, opp til 50 % av det beløpet som er lavest av solvensmarginkapitalen og solvensmarginkravet.

Beløpet omhandlet i bokstav a) kan ikke overstige 3,5 % av summen av differansene mellom de relevante kapitalbeløpene for livsforsikringer og tjenstepensjoner og premieavsetningene for alle forsikringsavtaler der zillmering er mulig. Denne differansen skal reduseres med eventuelle ikke-avskrevne anskaffelseskostnader som er oppført som eiendeler.

Artikkel 17

Solvensmarginkrav

1. Solvensmarginkravet skal fastsettes som angitt i nr. 2–6, alt etter hvilke forpliktelser som er inngått.
2. Solvensmarginkravet er lik summen av følgende to resultater:
 - a) Første resultat:

En andel på 4 % av premieavsetningene knyttet til direkte forsikringsvirksomhet og mottatt gjenforsikring uten fradrag for avgitt gjenforsikring multipliseres med et prosenttall, som ikke skal være mindre enn 85 %, som for foregående regnskapsår tilsvarer forholdet mellom premieavsetninger med fradrag for avgitt gjenforsikring og samlet brutto premieavsetning.
 - b) Andre resultat:

For avtaler der udekket risiko ikke er negativ, skal en andel på 0,3 % av slik kapital tegnet av tjenstepensjonsforetaket multipliseres med et prosenttall, som ikke skal være mindre enn 50 %, som for foregående regnskapsår tilsvarer forholdet mellom samlet udekket risiko som blir beholdt som tjenstepensjonsforetakets forpliktelse etter fradrag for avgitt gjenforsikring og retrocesjon i gjenforsikring, og samlet udekket risiko uten fradrag for avgitt gjenforsikring.

For midlertidige dødsfallforsikringer med en løpetid på høyst tre år skal andelen være 0,1 %. For slike forsikringer med en løpetid på over tre år, men høyst fem år skal andelen være 0,15 %.
3. For tilleggsforsikringer omhandlet i artikkel 2 nr. 3 bokstav a) iii) i direktiv 2009/138/EF er solvensmarginkravet lik solvensmarginkravet for tjenstepensjonsforetak fastsatt i artikkel 18.
4. For kapitaliseringsvirksomhet omhandlet i artikkel 2 nr. 3 bokstav b) ii) i direktiv 2009/138/EF er solvensmarginkravet lik 4 % av premieavsetningene beregnet i samsvar med nr. 2 bokstav a).
5. For virksomhet omhandlet i artikkel 2 nr. 3 bokstav b) i) i direktiv 2009/138/EF er solvensmarginkravet lik 1 % av eiendelene.

6. For forsikringer knyttet til investeringsfond og omfattet av artikkel 2 nr. 3 bokstav a) i) og ii) i direktiv 2009/138/EF og virksomhetene omhandlet i artikkel 2 nr. 3 bokstav b) iii)–v) i direktiv 2009/138/EF er solvensmarginkravet lik summen av følgende:

- a) I den grad tjenstepensjonsforetaket påtar seg en investeringsrisiko, 4 % av de forsikringstekniske avsetningene beregnet i samsvar med nr. 2 bokstav a).
- b) I den grad tjenstepensjonsforetaket ikke påtar seg en investeringsrisiko, men der beløpet som skal dekke administrasjonskostnadene, fastsettes for en periode på over fem år, 1 % av de forsikringstekniske avsetningene beregnet i samsvar med artikkel 2 bokstav a).
- c) I den grad tjenstepensjonsforetaket ikke påtar seg en investeringsrisiko, og beløpet som skal dekke administrasjonskostnadene, ikke fastsettes for en periode på over fem år, et beløp som tilsvarer 25 % av netto administrasjonskostnader for foregående regnskapsår for slik forsikring og virksomhet.
- d) I den grad tjenstepensjonsforetaket dekker dødsrisiko, 0,3 % av udekket risiko beregnet i samsvar med nr. 2 bokstav b).

Artikkel 18

Solvensmarginkrav i henhold til artikkel 17 nr. 3

1. Solvensmarginkravet skal fastsettes på grunnlag av enten de årlige premie- eller bidragsbeløpene eller gjennomsnittet av erstatningsutbetalingene de siste tre regnskapsårene.
2. Solvensmarginkravet skal være lik det høyeste av de to resultatene i henhold til nr. 3 og 4.
3. Premiegrunnlaget skal beregnes på grunnlag av det som er høyest av bruttoverdien av tegnede premier eller bidrag som beregnet nedenfor, og bruttoverdien av opptjente premier eller bidrag.

Premiene eller bidragene, herunder tilleggsavgifter på disse, fra all direkte forsikringsvirksomhet i foregående regnskapsår skal summeres.

Til denne summen legges de premiebeløpene som er mottatt for all gjenforsikring i foregående regnskapsår.

Fra denne summen trekkes det samlede beløpet for premier eller bidrag som er annullert i løpet av foregående regnskapsår, samt det samlede beløpet for skatter og avgifter på premier eller bidrag som inngår i den samlede summen.

Det beløpet som framkommer på denne måten, skal deles i to, der den første delen går opp til høyst 50 millioner euro, og den andre utgjør det overskytende; 18 % av den første delen og 16 % av den andre delen legges så sammen.

Summen som framkommer, skal multipliseres med et prosenttall som for summen for de tre foregående regnskapsårene tilsvarer forholdet mellom de erstatningsutbetalingene som tjenstepensjonsforetaket fortsatt skal dekke, etter fradrag av beløp som kan innkreves i henhold til gjenforsikringsavtaler, og brutto erstatningsutbetalinger. Dette prosenttallet skal ikke være mindre enn 50 %.

4. Grunnlaget for erstatningsutbetalingene skal beregnes som følger:

Beløpene som utbetales i forbindelse med direkte forsikringsvirksomhet, uten fradrag av erstatningsutbetalinger som bæres av gjenforsikrere og retrocesjonarer, i periodene angitt i nr. 1, skal summeres.

Til denne summen legges summen av erstatninger utbetalt for mottatt gjenforsikring eller retrocesjon i de samme periodene og summen av avsetninger for ikke-oppgjorte skader fastslått ved avslutningen av foregående regnskapsår, med hensyn til både direkte forsikringsvirksomhet og mottatt gjenforsikring.

Fra denne summen trekkes summen av inndrevne beløp i periodene angitt i nr. 1.

Fra den resterende summen trekkes beløpet for avsetninger for ikke-oppgjorte skader fastslått ved begynnelsen av det andre regnskapsåret før siste regnskapsår som det foreligger regnskaper for, med hensyn til både direkte forsikringsvirksomhet og mottatt gjenforsikring.

En tredel av beløpet som framkommer på denne måten, deles i to, der den første delen går opp til høyst 35 millioner euro, og den andre utgjør det overskytende; 26 % av den første delen og 23 % av den andre delen legges så sammen.

Summen som framkommer, skal multipliseres med et prosenttall som for summen for de tre foregående regnskapsårene tilsvarer forholdet mellom de erstatningsutbetalingene som tjenestepensjonsforetaket fortsatt skal dekke, etter fradrag av beløp som kan innkreves i henhold til gjenforsikringsavtaler, og brutto erstatningsutbetalinger. Dette prosenttallet skal ikke være mindre enn 50 %.

5. Dersom solvensmarginkravet beregnet i henhold til nr. 2–4 er lavere enn solvensmarginkravet for foregående år, skal solvensmarginkravet være minst lik solvensmarginkravet for foregående år, multiplisert med forholdstallet mellom forsikringstekniske avsetninger for ikke-oppgjorte skader ved utgangen av foregående regnskapsår og ved inngangen av foregående regnskapsår. I disse beregningene skal gjenforsikring ikke inngå i de forsikringstekniske avsetningene, men forholdstallet kan ikke være større enn 1.

Artikkel 19

Investeringsregler

1. Medlemsstatene skal kreve at tjenestepensjonsforetak som er registrert eller godkjent på deres territorium, investerer i samsvar med forsiktighetsprinsippet, og særlig i samsvar med følgende regler:

- a) Eiendelene skal investeres på den måten som best tjener medlemmenes og pensjonsmottakernes langsiktige interesser som helhet. Ved en eventuell interessekonflikt skal tjenestepensjonsforetaket, eller enheten som forvalter dets portefølje, sikre at investeringen foretas utelukkende i medlemmenes og pensjonsmottakernes interesse.
- b) Innenfor rammen av forsiktighetsprinsippet skal medlemsstatene tillate at tjenestepensjonsforetak tar hensyn til alle potensielle langsiktige innvirkninger av investeringsbeslutninger på miljømessige, sosiale og styringsmessige faktorer.
- c) Eiendelene skal investeres på en måte som sikrer sikkerhet, kvalitet, likviditet og lønnsomhet for porteføljen som helhet.
- d) Eiendelene skal hovedsakelig investeres i regulerte markeder. Investeringer i eiendeler som ikke er opptatt til handel på et regulert finansmarked, må under alle omstendigheter holdes på et forsiktig nivå.
- e) Investering i derivatinstrumenter er mulig i den grad slike instrumenter bidrar til en reduksjon av investeringsrisikoen eller letter effektiv porteføljeforvaltning. De må verdsettes med forsiktighet, idet det tas hensyn til den underliggende eiendelen, og tas med i verdsettingen av tjenestepensjonsforetakets eiendeler. Tjenestepensjonsforetak skal også unngå for stor risikoeksponering overfor én enkelt motpart og overfor andre derivattransaksjoner.
- f) Eiendelene skal ha tilstrekkelig spredning til å unngå uforholdsmessig stor avhengighet av en bestemt eiendel, utsteder eller foretaksgruppe og altfor stor akkumulering av risiko i porteføljen som helhet.

Investeringer i eiendeler utstedt av samme utsteder eller av utstedere som tilhører samme gruppe, skal ikke eksponere et tjenestepensjonsforetak for en altfor stor risikokonsentrasjon.

- g) Investeringer i instrumenter utstedt av foretaket som tegner pensjon, skal ikke overstige 5 % av den samlede porteføljen, og dersom foretaket som tegner pensjon, tilhører en gruppe, skal investeringer i foretakene som tilhører samme gruppe som foretaket som tegner pensjon, ikke overstige 10 % av porteføljen.

Dersom et tjenestepensjonsforetak opptrer på vegne av flere foretak som tegner pensjon, skal investeringer i disse foretakene gjøres med forsiktighet, idet det tas hensyn til behovet for hensiktsmessig spredning.

Medlemsstatene kan beslutte ikke å la kravene nevnt i bokstav f) og g) få anvendelse på investeringer i statsobligasjoner.

2. Samtidig som det tas hensyn til størrelsen, arten, omfanget og kompleksiteten av virksomheten til de tjenestepensjonsforetakene det føres tilsyn med, skal medlemsstatene sikre at vedkommende myndigheter overvåker om tjenestepensjonsforetakenes kredittvurderingsprosesser er tilstrekkelige, vurderer bruken av henvisninger til kredittvurderinger utstedt av kredittvurderingsbyråer som definert i artikkel 3 nr. 1 bokstav b) i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1060/2009⁽¹⁵⁾ i deres investeringspolitikk og eventuelt motvirker virkningene av slike henvisninger, med sikte på å redusere en ensidig og automatisk tillit til slike kredittvurderinger.

3. Hjemstaten skal forby tjenestepensjonsforetak å oppta lån eller opptre som garantist på vegne av tredjeparter. Medlemsstatene kan imidlertid tillate at tjenestepensjonsforetak i et begrenset tidsrom og i et visst omfang opptar lån utelukkende for likviditetsformål.

4. Medlemsstatene skal ikke kreve at tjenestepensjonsforetak som er registrert eller godkjent på deres territorium, investerer i bestemte kategorier av eiendeler.

5. Uten at artikkel 30 berøres, skal medlemsstatene ikke kreve at investeringsbeslutningene til et tjenestepensjonsforetak som er registrert eller godkjent på deres territorium, eller dets kapitalforvalter, underlegges noen form for forhåndsgodkjenning eller systematisk meldingsplikt.

6. I samsvar med bestemmelsene i nr. 1–5 kan medlemsstatene, for de tjenestepensjonsforetakene som er registrert eller godkjent på deres territorium, fastsette mer detaljerte regler, herunder kvantitative regler, forutsatt at de er berettiget ut fra forsiktighetshensyn, for å ta hensyn til samtlige pensjonsordninger som forvaltes av disse tjenestepensjonsforetakene.

Medlemsstatene skal imidlertid ikke hindre tjenestepensjonsforetak i å

a) investere inntil 70 % av de eiendelene som dekker de forsikringstekniske avsetningene, eller hele porteføljen for ordninger der medlemmene bærer investeringsrisikoen, i aksjer, omsettelige verdipapirer som kan sidestilles med aksjer, og selskapsobligasjoner som er opptatt til handel på regulerte markeder, eller gjennom MHF-er eller OHF-er, og bestemme den relative vektningen av disse verdipapirene i deres investeringsportefølje. Forutsatt at det begrunnes ut fra forsiktighetshensyn, kan imidlertid medlemsstatene anvende en lavere grense på ikke under 35 % for tjenestepensjonsforetak som forvalter pensjonsordninger med langsiktig rentegaranti, selv bærer investeringsrisikoen og selv stiller garantien,

b) investere inntil 30 % av de eiendelene som dekker de forsikringstekniske avsetningene, i eiendeler angitt i andre valutaer enn dem forpliktelsene er angitt i,

c) investere i instrumenter som har en langsiktig investeringshorisont og ikke handles på et regulert marked, MHF-er eller OHF-er,

d) investere i instrumenter som utstedes eller garanteres av EIB innenfor rammen av Det europeiske fondet for strategiske investeringer, Det europeiske langsiktige investeringsfond, europeiske fond for sosialt entreprenørskap og europeiske venturekapitalfond.

7. Nr. 6 skal ikke være til hinder for medlemsstatenes rett til å pålegge tjenestepensjonsforetak som er registrert eller godkjent på deres territorium, strengere investeringsregler, også på individuelt grunnlag, forutsatt at dette begrunnes ut fra forsiktighetshensyn, særlig i lys av de forpliktelsene tjenestepensjonsforetaket har inngått.

8. Vedkommende myndighet i vertsstaten til et tjenestepensjonsforetak som utøver virksomhet over landegrensene, som omhandlet i artikkel 11, skal ikke fastsette investeringsregler i tillegg til dem som er angitt i nr. 1–6, for den delen av eiendelene som dekker forsikringstekniske avsetninger for virksomhet over landegrensene.

⁽¹⁵⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1060/2009 av 16. september 2009 om kredittvurderingsbyråer (EUT L 302 av 17.11.2009, s. 1).

AVDELING III

VILKÅR FOR UTØVELSE AV VIRKSOMHET*KAPITTEL 1**System for styring og kontroll*

A v s n i t t 1

Alminnelige bestemmelser*Artikkel 20***Ledelses- eller kontrollorganets ansvar**

1. Medlemsstatene skal sikre at et tjenestepensjonsforetaks ledelses- eller kontrollorgan i henhold til nasjonal rett har det endelige ansvaret for at det berørte tjenestepensjonsforetaket overholder de lovene og forskriftene som er vedtatt i henhold til dette direktivet.
2. Dette direktivet berører ikke den rollen arbeidslivets parter spiller i ledelsen av tjenestepensjonsforetak.

*Artikkel 21***Generelle krav til styring**

1. Medlemsstatene skal kreve at alle tjenestepensjonsforetak har opprettet et effektivt system for styring og kontroll som legger til rette for en sunn og forsvarlig ledelse av deres virksomhet. Systemet skal minst omfatte en åpen og egnet organisasjonsstruktur med en klar og hensiktsmessig fordeling av ansvar og et system som sikrer effektiv overføring av informasjon. Systemet for styring og kontroll skal omfatte vurdering av miljømessige, sosiale og styringsmessige faktorer knyttet til investeringseiendeler i forbindelse med investeringsbeslutninger, og skal være underlagt regelmessig internrevisjon.
2. Systemet for styring og kontroll nevnt i nr. 1 skal stå i et rimelig forhold til størrelsen, arten, omfanget og kompleksiteten av tjenestepensjonsforetakets virksomhet.
3. Medlemsstatene skal sikre at tjenestepensjonsforetak oppretter og anvender skriftlige retningslinjer knyttet til risiko-styring, internrevisjon og eventuelt aktuarvirksomhet og utkontraktert virksomhet. Disse skriftlige retningslinjene skal forhåndsgodkjennes av tjenestepensjonsforetakets ledelses- eller kontrollorgan, og skal revideres minst hvert tredje år og tilpasses ut fra eventuelle vesentlige endringer av det aktuelle systemet eller innenfor området.
4. Medlemsstatene skal sikre at tjenestepensjonsforetak har innført et effektivt internkontrollsystem. Dette systemet skal omfatte administrative og regnskapsmessige prosedyrer, rammer for internkontroller og hensiktsmessige rapporteringsordninger på alle nivåer i tjenestepensjonsforetaket.
5. Medlemsstatene skal sikre at tjenestepensjonsforetaket treffer rimelige tiltak for å sikre kontinuitet og regularitet i utøvelsen av virksomheten, herunder utarbeiding av beredskapsplaner. For dette formålet skal tjenestepensjonsforetak anvende egnede og forholdsmessige systemer, ressurser og prosedyrer.
6. Medlemsstatene skal kreve at tjenestepensjonsforetak har minst to personer som faktisk leder tjenestepensjonsforetaket. Medlemsstatene kan tillate at bare én person faktisk leder tjenestepensjonsforetaket, ut fra en begrunnet vurdering utført av vedkommende myndigheter. Denne vurderingen skal ta hensyn til den rollen partene i arbeidslivet spiller i den overordnede ledelsen av tjenestepensjonsforetaket, og til størrelsen, arten, omfanget og kompleksiteten av tjenestepensjonsforetakets virksomhet.

*Artikkel 22***Krav til ledelsens egnethet**

1. Medlemsstatene skal kreve at tjenstepensjonsforetak sikrer at personer som faktisk leder tjenstepensjonsforetaket, personer som utøver nøkkelfunksjoner, og eventuelt personer eller enheter som en nøkkelfunksjon er utkontraktert til i samsvar med artikkel 31, oppfyller følgende krav når de utfører sine oppgaver:

a) Egnethetskrav:

- i) For personer som faktisk leder tjenstepensjonsforetaket, innebærer dette at deres kvalifikasjoner, kunnskap og erfaring samlet er tilstrekkelig til at de kan sikre en sunn og forsvarlig ledelse av tjenstepensjonsforetaket.
- ii) For personer som utøver aktuar- eller internrevisjonsnøkkelfunksjoner, innebærer dette at deres faglige kvalifikasjoner, kunnskap og erfaring er tilstrekkelig til å utøve nøkkelfunksjonene på en tilfredsstillende måte.
- iii) For personer som utøver andre nøkkelfunksjoner, innebærer dette at deres kvalifikasjoner, kunnskap og erfaring er tilstrekkelig til å utøve nøkkelfunksjonene på en tilfredsstillende måte.

b) Vandelskrav: De har god vandel og integritet.

2. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter er i stand til å vurdere hvorvidt personer som faktisk leder et tjenstepensjonsforetak eller utøver nøkkelfunksjoner, oppfyller kravene i nr. 1.

3. Dersom en hjemstat krever bevis for god vandel, bevis for at vedkommende ikke er satt under konkursbehandling, eller begge deler, fra personene nevnt i nr. 1, skal denne medlemsstaten som tilstrekkelig bevis for statsborgere fra andre medlemsstater godta framlegging av et utdrag fra strafferegisteret i den andre medlemsstaten eller, i mangel av strafferegister i den andre medlemsstaten, et tilsvarende dokument som viser at disse kravene er oppfylt, utstedt av en vedkommende retts- eller forvaltningsmyndighet i medlemsstaten der den berørte personen er statsborger, eller i hjemstaten.

4. Dersom ingen vedkommende retts- eller forvaltningsmyndighet i medlemsstaten der den berørte personen er statsborger, eller i hjemstaten, utsteder et tilsvarende dokument som nevnt i nr. 3, skal personen i stedet få framlegge en edserklæring.

I hjemstater der det ikke finnes bestemmelser om edserklæring, skal imidlertid statsborgere av andre berørte medlemsstater tillates å avlegge en forsikring på ære og samvittighet overfor en vedkommende retts- eller forvaltningsmyndighet i hjemstaten eller medlemsstaten der personen er statsborger, eller overfor en notarius publicus i en av disse medlemsstatene. Denne myndigheten eller notarius publicus skal utstede et bevis som bekrefter gyldigheten av erklæringen eller forsikringen.

5. Beviset for at vedkommende ikke er satt under konkursbehandling som nevnt i nr. 3, kan også framlegges i form av en erklæring avgitt av statsborgeren i den andre berørte medlemsstaten overfor en vedkommende rettsinstans eller et vedkommende yrkes- eller bransjesorgan i den andre medlemsstaten.

6. Dokumentene nevnt i nr. 3, 4 og 5 skal framlegges innen tre måneder etter utstedelsen.

7. Medlemsstatene skal utpeke de myndighetene og organene som skal ha myndighet til å utstede dokumentene nevnt i nr. 3, 4 og 5, og skal umiddelbart underrette de andre medlemsstatene og Kommisjonen om det.

Medlemsstatene skal også underrette de andre medlemsstatene og Kommisjonen om hvilke myndigheter eller organer dokumentene nevnt i nr. 3, 4 og 5 skal framlegges for i forbindelse med en søknad om å utøve de formene for virksomhet som er nevnt i artikkel 11, på denne medlemsstatens territorium.

*Artikkel 23***Godtgjøringspolitikk**

1. Medlemsstatene skal kreve at tjenstepensjonsforetak innfører og anvender en sunn godtgjøringspolitikk for alle personer som faktisk leder tjenstepensjonsforetaket, personer som utøver nøkkelfunksjoner, og andre personalkategorier hvis yrkesutøvelse har en vesentlig innvirkning på tjenstepensjonsforetakets risikoprofil, på en måte som står i et rimelig forhold til deres størrelse og interne organisering samt virksomhetens størrelse, art, omfang og kompleksitet.

2. Med mindre annet er angitt i forordning (EU) 2016/679, skal tjenstepensjonsforetak regelmessig offentliggjøre relevante opplysninger om sin godtgjøringspolitikk.
3. Når tjenstepensjonsforetak innfører og anvender godtgjøringspolitikken nevnt i nr. 1, skal de overholde alle følgende prinsipper:
 - a) Godtgjøringspolitikken skal opprettes, innføres og vedlikeholdes i tråd med virksomheten, risikoprofilen, målsetningene, de langsiktige interessene, den finansielle stabiliteten og resultatene til tjenstepensjonsforetaket som helhet, og skal støtte opp om en sunn, forsvarlig og effektiv forvaltning av tjenstepensjonsforetakene.
 - b) Godtgjøringspolitikken skal være i tråd med de langsiktige interessene til medlemmene og pensjonsmottakerne i pensjonsordningene som tjenstepensjonsforetaket forvalter.
 - c) Godtgjøringspolitikken skal omfatte tiltak for å unngå interessekonflikter.
 - d) Godtgjøringspolitikken skal være forenlig med en sunn og effektiv risikostyring og ikke oppmuntre til risikotaking som ikke er forenlig med tjenstepensjonsforetakets risikoprofiler og regler.
 - e) Godtgjøringspolitikken skal gjelde for tjenstepensjonsforetaket og tjenesteyterne nevnt i artikkel 31 nr. 1, med mindre disse tjenesteyterne omfattes av direktivene nevnt i artikkel 2 nr. 2 bokstav b).
 - f) Tjenstepensjonsforetaket skal fastsette generelle prinsipper for godtgjøringspolitikken, revidere og oppdatere den minst hvert tredje år og være ansvarlig for gjennomføringen av den.
 - g) Det skal være en klar, gjennomslukt og effektiv styring med hensyn til godtgjøring og tilsynet med den.

Avsnitt 2

Nøkkelfunksjoner

Artikkel 24

Alminnelige bestemmelser

1. Medlemsstatene skal kreve at tjenstepensjonsforetak har på plass følgende nøkkelfunksjoner: en risikostyringsfunksjon, en internrevisjonsfunksjon og eventuelt en aktuarfunksjon. Tjenstepensjonsforetak skal gjøre det mulig for innehavere av nøkkelfunksjoner å utføre sine oppgaver effektivt på en objektiv, rettfærdig og uavhengig måte.
2. Tjenstepensjonsforetak kan tillate at én enkeltperson eller organisasjonsenhet utøver flere enn én nøkkelfunksjon, med unntak av internrevisjonsfunksjonen nevnt i artikkel 26, som skal være uavhengig av de andre nøkkelfunksjonene.
3. Personen eller organisasjonsenheten som utøver nøkkelfunksjonen, skal imidlertid være forskjellig fra den som utøver en lignende nøkkelfunksjon i foretaket som tegner pensjon. Medlemsstatene kan, idet det tas hensyn til størrelsen, arten, omfanget og kompleksiteten av tjenstepensjonsforetakets virksomhet, tillate at tjenstepensjonsforetaket utøver nøkkelfunksjoner gjennom samme enkeltperson eller organisasjonsenhet som foretaket som tegner pensjon, forutsatt at tjenstepensjonsforetaket forklarer hvordan det forebygger eller håndterer eventuelle interessekonflikter med foretaket som tegner pensjon.
4. Innehavere av nøkkelfunksjoner skal rapportere alle vesentlige avvik og anbefalinger på sine ansvarsområder til tjenstepensjonsforetakets administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan, som skal beslutte hvilke tiltak som skal treffes.
5. Uten at det berører retten til vern mot selvinkriminering, skal innehaveren av en nøkkelfunksjon underrette tjenstepensjonsforetakets vedkommende myndighet dersom tjenstepensjonsforetakets administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan ikke treffer egnede utbedringstiltak innen rimelig tid i følgende tilfeller:
 - a) Dersom personen eller organisasjonsenheten som utøver nøkkelfunksjonen, har oppdaget en betydelig risiko for at tjenstepensjonsforetaket ikke vil overholde et vesentlig lovfestet krav, og rapportert det til tjenstepensjonsforetakets administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan, og dette kan få en vesentlig innvirkning på medlemmenes eller pensjonsmottakernes interesser, eller

- b) dersom personen eller organisasjonsenheten som utøver nøkkelfunksjonen, har observert en vesentlig overtredelse av lover eller forskrifter som gjelder for tjenstepensjonsforetaket og dets virksomhet, i forbindelse med nøkkelfunksjonen til denne personen eller organisasjonsenheten og rapportert det til tjenstepensjonsforetakets administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan.
6. Medlemsstatene skal sikre rettslig vern av personer som underretter vedkommende myndighet i samsvar med nr. 5.

Artikkel 25

Risikostyring

1. Medlemsstatene skal kreve at tjenstepensjonsforetak har en effektiv risikostyringsfunksjon som står i et rimelig forhold til deres størrelse og interne organisering samt virksomhetens størrelse, art, omfang og kompleksitet. Denne funksjonen skal struktureres på en måte som letter håndteringen av et risikostyringssystem for hvilket tjenstepensjonsforetaket skal fastsette de strategiene, prosessene og rapporteringsprosedyrene som er nødvendige for å identifisere, måle, overvåke, håndtere og rapportere til administrasjons-, ledelses- eller kontrollorganer på individuelt og aggregert nivå de risikoene som tjenstepensjonsforetak og pensjonsordningene de forvalter, kan bli eksponert for, samt deres innbyrdes sammenheng.

Dette risikostyringssystemet skal være effektivt og godt integrert i organisasjonsstrukturen og beslutningsprosessene til tjenstepensjonsforetaket.

2. Risikostyringssystemet skal, på en måte som står i et rimelig forhold til tjenstepensjonsforetakenes størrelse og interne organisering samt virksomhetens størrelse, art, omfang og kompleksitet, omfatte risikoer som kan forekomme i tjenstepensjonsforetak eller i foretak som et tjenstepensjonsforetaks oppgaver eller virksomhet er utkontraktert til, minst omfatte følgende områder, dersom det er relevant:

- a) Tegning av forsikringer og avsetninger.
- b) Balansestyring.
- c) Investeringer, særlig i derivater, verdipapiriseringer og lignende forpliktelser.
- d) Styring av likviditets- og konsentrasjonsrisikoer.
- e) Styring av operasjonell risiko.
- f) Forsikring og andre risikoreduksjonsteknikker.
- g) Miljømessige, sosiale og styringsmessige risikoer knyttet til investeringsporteføljen og forvaltningen av den.

3. Dersom medlemmene og pensjonsmottakerne i samsvar med pensjonsordningens vilkår bærer risiko, skal risikostyringssystemet også ta hensyn til slike risikoer ut fra medlemmenes og pensjonsmottakernes synsvinkel.

Artikkel 26

Internrevisjonsfunksjon

Medlemsstatene skal kreve at tjenstepensjonsforetak har en effektiv internrevisjonsfunksjon som står i et rimelig forhold til deres størrelse og interne organisering samt virksomhetens størrelse, art, omfang og kompleksitet. Internrevisjonsfunksjonen skal omfatte en evaluering av egnetheten og effektiviteten til internkontrollsystemet og andre deler av systemet for styring og kontroll, herunder eventuelt utkontraktert virksomhet.

Artikkel 27

Aktuarfunksjon

1. Dersom et tjenstepensjonsforetak selv sørger for dekning mot biometriske risikoer eller garanterer enten en investeringsavkastning eller et gitt ytelsesnivå, skal medlemsstatene kreve at tjenstepensjonsforetaket har en effektiv aktuarfunksjon som

- a) samordner og overvåker beregningen av forsikringstekniske avsetninger,

- b) vurderer om metodene, de underliggende modellene og antakelsene som benyttes ved beregningen av forsikringstekniske avsetninger, er hensiktsmessige,
 - c) vurderer om dataene som benyttes ved beregningen av forsikringstekniske avsetninger, er tilstrekkelige og holder nødvendig kvalitet,
 - d) sammenligner antakelsene som ligger til grunn for beregningen av de forsikringstekniske avsetningene, med den faktiske utviklingen,
 - e) informerer administrasjons-, ledelses- eller kontrollorganet til tjenstepensjonsforetaket om hvorvidt beregningen av forsikringstekniske avsetninger er pålitelig og fyllestgjørende,
 - f) avgir en uttalelse om den samlede tegningspolitikken dersom tjenstepensjonsforetaket har en slik politikk,
 - g) avgir en uttalelse om hvorvidt forsikringsordningene er tilfredsstillende, dersom tjenstepensjonsforetaket har slike ordninger, og
 - h) bidrar til effektiv gjennomføring av risikostyringssystemet.
2. Medlemsstatene skal kreve av tjenstepensjonsforetak utpeker minst én uavhengig person, innenfor eller utenfor tjenstepensjonsforetaket, med ansvar for aktuarfunksjonen.

Avsnitt 3

Dokumentasjon av foretaksstyring

Artikkel 28

Egenrisikovurdering

1. Medlemsstatene skal kreve at tjenstepensjonsforetak gjennomfører og dokumenterer en vurdering av egen risiko på en måte som står i et rimelig forhold til deres størrelse og interne organisering samt virksomhetens størrelse, art, omfang og kompleksitet.

Denne risikovurderingen skal gjennomføres minst hvert tredje år eller snarest etter en vesentlig endring i risikoprofilen til tjenstepensjonsforetaket eller pensjonsordningene som tjenstepensjonsforetaket forvalter. Dersom det er en vesentlig endring i risikoprofilen til en bestemt pensjonsordning, kan risikovurderingen begrenses til denne pensjonsordningen.

2. Medlemsstatene skal sikre at risikovurderingen nevnt i nr. 1 omfatter følgende, idet det tas hensyn til tjenstepensjonsforetakets størrelse og interne organisering samt virksomhetens størrelse, art, omfang og kompleksitet:

- a) En beskrivelse av hvordan egenrisikovurderingen er integrert i tjenstepensjonsforetakets ledelsesprosess og beslutningsprosesser.
- b) En vurdering av risikostyringssystemets effektivitet.
- c) En beskrivelse av hvordan tjenstepensjonsforetaket forebygger interessekonflikter med foretaket som tegner pensjon, dersom tjenstepensjonsforetaket utkontrakterer nøkkelfunksjoner til det foretaket som tegner pensjon, i samsvar med artikkel 24 nr. 3.
- d) En vurdering av tjenstepensjonsforetakets samlede finansieringsbehov, herunder en beskrivelse av en eventuell gjenopprettingsplan.
- e) En vurdering av risikoen for medlemmer og pensjonsmottakere knyttet til utbetalingen av deres pensjonsytelser og effektiviteten til eventuelle utbedringstiltak, idet det tas hensyn til følgende, dersom det er relevant:
 - i) Indeksreguleringsmekanismer.
 - ii) Mekanismer for reduksjon av ytelser, herunder i hvilket omfang opptjente pensjonsytelser kan reduseres, på hvilke vilkår og av hvem.
- f) En kvalitativ vurdering av mekanismene som beskytter pensjonsytelsene, herunder, alt etter hva som er relevant, garantier, avtaler eller andre typer økonomisk støtte fra det foretaket som tegner pensjon, forsikring eller gjenforsikring fra et foretak som omfattes av direktiv 2009/138/EF, eller dekning gjennom en pensjonsgarantiordning, til fordel for tjenstepensjonsforetaket eller medlemmene og pensjonsmottakerne.

- g) En kvalitativ vurdering av operasjonelle risikoer.
- h) Dersom miljømessige, sosiale og styringsmessige faktorer vurderes ved investeringsbeslutninger, en vurdering av nye eller kommende risikoer, herunder risiko knyttet til klimaendringer, ressursbruk og miljøet, sosiale risikoer og risikoer knyttet til avskrivning av eiendeler på grunn av reguleringsendringer.
3. Ved anvendelsen av nr. 2 skal tjenstepensjonsforetak ha metoder til å identifisere og vurdere risikoer som de er eller kan bli eksponert for på kort og lang sikt, og som kan påvirke tjenstepensjonsforetakets evne til å oppfylle sine forpliktelser. Disse metodene skal stå i et rimelig forhold til størrelsen, arten, omfanget og kompleksiteten til de risikoene som pensjonsforsikringsforetakets virksomhet innebærer. Metodene skal beskrives i egenrisikovurderingen.
4. Egenrisikovurderingen skal ta hensyn til tjenstepensjonsforetakets strategiske beslutninger.

Artikkel 29

Årsregnskap og årsberetning

Medlemsstatene skal kreve at hvert tjenstepensjonsforetak som er registrert eller godkjent på deres territorium, utarbeider og offentliggjør årsregnskap og årsberetning, idet det tas hensyn til hver pensjonsordning tjenstepensjonsforetaket forvalter, og, dersom det er relevant, årsregnskap og årsberetning for hver pensjonsordning. Årsregnskapet og årsberetningen skal gi et pålitelig bilde av tjenstepensjonsforetakets eiendeler, forpliktelser og finansielle stilling, og skal omfatte offentliggjøring av betydelige investeringsbeholdninger. Årsregnskapet og opplysningene i årsberetningen skal være konsekvente, fullstendige, korrekt framstilt og behørig godkjent av autoriserte personer, i samsvar med nasjonal rett.

Artikkel 30

Redegjørelse for prinsippene for investeringspolitikken

Medlemsstatene skal sikre at hvert tjenstepensjonsforetak som er registrert eller godkjent på deres territorium, utarbeider en skriftlig redegjørelse for prinsippene for investeringspolitikken og reviderer denne minst hvert tredje år. Redegjørelsen skal revideres umiddelbart etter vesentlige endringer i investeringspolitikken. Medlemsstatene skal fastsette at denne redegjørelsen minst skal inneholde opplysninger om metoder for vurdering av investeringsrisiko, de risikostyringsprosessene som er iverksatt, og strategisk fordeling av eiendeler med hensyn til pensjonsforpliktelsen art og varighet samt hvordan investeringspolitikken tar hensyn til miljømessige, sosiale og styringsmessige faktorer. Redegjørelsen skal offentliggjøres.

KAPITTEL 2

Utkontraktering og investeringsforvaltning

Artikkel 31

Utkontraktering

1. Medlemsstatene kan tillate eller kreve at tjenstepensjonsforetak som er registrert eller godkjent på deres territorium, helt eller delvis overdrar virksomhet, herunder nøkkelfunksjoner og ledelse av disse tjenstepensjonsforetakene, til tjensteytere som opptrer på vegne av disse tjenstepensjonsforetakene.
2. Medlemsstatene skal sikre at tjenstepensjonsforetakene fortsatt har det fulle ansvaret for å oppfylle sine forpliktelser i henhold til dette direktivet dersom de utkontrakterer nøkkelfunksjoner eller annen virksomhet.
3. Utkontraktering av nøkkelfunksjoner eller annen virksomhet skal ikke skje på en måte som kan føre til
- a) svekkelse av kvaliteten på det berørte tjenstepensjonsforetakets system for styring og kontroll,
- b) en utilbørlig økning i operasjonell risiko,

- c) svekkelse av vedkommende myndigheters mulighet til å kontrollere at tjenstepensjonsforetaket oppfyller sine forpliktelser,
 - d) undergraving av foretakets løpende og tilfredsstillende tjenesteyting til medlemmer og pensjonsmottakere.
4. Tjenstepensjonsforetak skal sikre at utkontraktert virksomhet fungerer etter hensikten, gjennom prosessen med valg av tjenesteyter og løpende overvåking av tjenesteyterens virksomhet.
5. Medlemsstatene skal sikre at tjenstepensjonsforetak som utkontrakterer nøkkelfunksjoner, ledelsen av disse tjenstepensjonsforetakene eller annen virksomhet som omfattes av dette direktivet, inngår en skriftlig avtale med tjenesteyteren. En slik avtale skal ha rettsvirkning og klart definere tjenstepensjonsforetakets og tjenesteyterens rettigheter og forpliktelser.
6. Medlemsstatene skal sikre at tjenstepensjonsforetak underretter vedkommende myndigheter i god tid om enhver utkontraktering av virksomhet som omfattes av dette direktivet. Dersom utkontrakteringen gjelder nøkkelfunksjoner eller ledelse av tjenstepensjonsforetak, skal dette meddeles vedkommende myndigheter før avtalen om en slik utkontraktering trer i kraft. Medlemsstatene skal også sikre at tjenstepensjonsforetak underretter vedkommende myndigheter om enhver senere viktig endring med hensyn til utkontraktert virksomhet.
7. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter har myndighet til når som helst å be om opplysninger fra tjenstepensjonsforetak og fra tjenesteytere om utkontrakterte nøkkelfunksjoner eller annen virksomhet.

Artikkel 32

Investeringsforvaltning

Medlemsstatene skal ikke begrense tjenstepensjonsforetakenes rett til å utpeke kapitalforvaltere som er etablert i en annen medlemsstat, og som har behørig tillatelse til å drive denne formen for virksomhet, i samsvar med direktiv 2009/65/EF, 2009/138/EF, 2011/61/EU, 2013/36/EU og 2014/65/EU, samt de enhetene som er nevnt i artikkel 2 nr. 1 i dette direktivet, til å forvalte deres investeringsportefølje.

KAPITTEL 3

Depositar

Artikkel 33

Utpeking av depositar

1. I tilfelle av en tjenstepensjonsordning der medlemmene og pensjonsmottakerne bærer hele investeringsrisikoen, kan hjemstaten kreve at tjenstepensjonsforetaket utpeker én eller flere depositarer til å oppbevare eiendeler og ivareta tilsynsoppgaver i samsvar med artikkel 34 og 35. Vertsstaten kan kreve at slike tjenstepensjonsforetak utpeker én eller flere depositarer til å oppbevare eiendeler og ivareta tilsynsoppgaver i samsvar med artikkel 34 og 35 når det utøves virksomhet over landegrensene i samsvar med artikkel 11, forutsatt at utpekingen av en depositar kreves i henhold til nasjonal rett.
2. For tjenstepensjonsordninger der medlemmene og pensjonsmottakerne ikke bærer hele investeringsrisikoen, kan hjemstaten kreve at tjenstepensjonsforetaket utpeker én eller flere depositarer til å oppbevare eiendeler eller til å oppbevare eiendeler og ivareta tilsynsoppgaver i samsvar med artikkel 34 og 35.
3. Medlemsstatene skal ikke begrense tjenstepensjonsforetaks rett til å utpeke depositarer som er etablert i en annen medlemsstat, og som er behørig godkjent i samsvar med direktiv 2013/36/EU eller direktiv 2014/65/EU, eller som er godkjent som depotmottaker (depositar) i henhold til direktiv 2009/65/EF eller direktiv 2011/61/EU.
4. Medlemsstatene skal treffe de tiltakene som er nødvendige for at vedkommende myndigheter, i henhold til nasjonal rett og i samsvar med artikkel 48, kan forby fri råderett over eiendeler som innehas av en depositar som er etablert på deres territorium, på anmodning fra vedkommende myndighet i tjenstepensjonsforetakets hjemstat.

5. Depositaren skal utpekes ved en skriftlig avtale. Avtalen skal fastsette formidling av de opplysningene som er nødvendige for at depositaren skal kunne utføre sine oppgaver som angitt i dette direktivet og i andre relevante lover eller forskrifter.
6. Når tjenstepensjonsforetaket og depositaren utfører oppgavene fastsatt i artikkel 34 og 35, skal de opptre ærlig, rettferdig og profesjonelt og uavhengig i samsvar med interessene til pensjonsordningens medlemmer og pensjonsmottakere.
7. En depositar skal ikke utøve virksomhet med hensyn til tjenstepensjonsforetaket som kan skape interessekonflikter mellom tjenstepensjonsforetaket, pensjonsordningens medlemmer og pensjonsmottakere og depositaren selv, med mindre depositaren funksjonelt og hierarkisk har skilt utøvelsen av depositarfunksjonene fra sine øvrige oppgaver som potensielt kunne komme i konflikt med disse, og de mulige interessekonfliktene er tilstrekkelig identifisert, håndtert, overvåket og opplyst om til pensjonsordningens medlemmer og pensjonsmottakere og til tjenstepensjonsforetakets administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan.
8. Dersom ingen depositar er utpekt, skal tjenstepensjonsforetak treffe tiltak for å forebygge og løse enhver interessekonflikt som måtte oppstå i forbindelse med oppgaver som ellers utføres av en depositar eller en kapitalforvalter.

Artikkel 34

Oppbevaring av eiendeler og depositarens ansvar

1. Dersom et tjenstepensjonsforetaks eiendeler knyttet til en pensjonsordning som består av finansielle instrumenter som kan oppbevares i depot, overdras til en depositar for oppbevaring, skal depositaren oppbevare alle finansielle instrumenter som kan registreres på en konto for finansielle instrumenter, som er opprettet hos depositaren, samt alle finansielle instrumenter som kan overdras fysisk til depositaren.

For disse formålene skal depositaren sikre at de finansielle instrumentene som kan registreres på en konto for finansielle instrumenter, som er opprettet hos depositaren, registreres i depositarens regnskaper på separate kontoer i samsvar med reglene fastsatt i direktiv 2014/65/EU, som er opprettet i tjenstepensjonsforetakets navn, slik at de til enhver tid tydelig kan identifiseres som tilhørende tjenstepensjonsforetaket eller pensjonsordningens medlemmer og pensjonsmottakere.

2. Dersom et tjenstepensjonsforetaks eiendeler knyttet til en pensjonsordning består av andre eiendeler enn dem som er nevnt i nr. 1, skal depositaren kontrollere at tjenstepensjonsforetaket er eieren av eiendelene og føre et register over disse eiendelene. Kontrollen skal utføres på grunnlag av opplysninger eller dokumenter fra tjenstepensjonsforetaket og, dersom slikt finnes, på grunnlag av ekstern dokumentasjon. Depositaren skal holde registeret oppdatert.
3. Medlemsstatene skal sikre at en depositar er ansvarlig overfor tjenstepensjonsforetaket og medlemmene og pensjonsmottakerne for ethvert tap de måtte lide som følge av at depositaren unnlater å oppfylle sine forpliktelser eller oppfyller dem på en mangelfull måte.
4. Medlemsstatene skal sikre at depositarens ansvar, som omhandlet i nr. 3, ikke berøres av at depositaren overlater til tredjeparter alle eller deler av de eiendelene depositaren har til oppbevaring.
5. Dersom ingen depositar utpekes for oppbevaring av eiendeler, skal det minst kreves at tjenstepensjonsforetak
 - a) sikrer at finansielle instrumenter behandles med omhu og beskyttes,
 - b) fører registre som gjør det mulig for tjenstepensjonsforetaket å identifisere alle eiendeler til enhver tid og uten forsinkelse,
 - c) treffer de tiltakene som er nødvendige for å unngå interessekonflikter knyttet til oppbevaring av eiendeler,
 - d) underretter vedkommende myndigheter på anmodning om hvordan eiendelene oppbevares.

Artikkel 35

Tilsynsoppgaver

1. I tillegg til oppgavene nevnt i artikkel 34 nr. 1 og 2 skal depositaren som er utpekt for tilsynsoppgaver
 - a) følge tjenstepensjonsforetakets instruksjoner, med mindre de er i strid med nasjonal rett eller tjenstepensjonsforetakets regler,

- b) sikre ved transaksjoner som omfatter et tjenstepensjonsforetaks eiendeler i tilknytning til en pensjonsordning, at tjenstepensjonsforetaket mottar vederlag innen vanlige frister, og
 - c) sikre at inntekter fra eiendeler anvendes i samsvar med tjenstepensjonsforetakets regler.
2. Uten hensyn til nr. 1 kan tjenstepensjonsforetakets hjemstat fastsette andre tilsynsoppgaver som skal utføres av depositaren.
 3. Dersom det ikke er utpekt noen depositar for tilsynsoppgaver, skal tjenstepensjonsforetaket iverksette prosedyrer som sikrer at oppgavene som ellers ville ha vært underlagt depositarers tilsyn, utføres på en behørig måte innenfor tjenstepensjonsforetaket.

AVDELING IV

OPPLYSNINGER SOM SKAL GIS TIL POTENSIELLE MEDLEMMER, MEDLEMMER OG PENSJONSMOTTAKERE

KAPITTEL 1

Alminnelige bestemmelser

Artikkel 36

Prinsipper

1. Idet det tas hensyn til arten av opprettet pensjonsordning, skal medlemsstatene sikre at hvert tjenstepensjonsforetak som er registrert eller godkjent på deres territorium, framlegger følgende:
 - a) Til potensielle medlemmer: minst opplysningene angitt i artikkel 41.
 - b) Til medlemmer: minst opplysningene angitt i artikkel 37–40, 42 og 44.
 - c) Til pensjonsmottakere: minst opplysningene angitt i artikkel 37, 43 og 44.
2. Opplysningene omhandlet i nr. 1 skal
 - a) oppdateres regelmessig,
 - b) formuleres på en klar måte ved hjelp av et klart, kortfattet og forståelig språk som unngår bruk av sjargong og tekniske termer dersom dagligdagse ord kan brukes i stedet,
 - c) ikke være villedende, og det skal sikres konsekvens i ordforråd og innhold,
 - d) presenteres på en måte som er lett å lese,
 - e) være tilgjengelige på et offisielt språk i medlemsstaten hvis sosial- og arbeidsrett som er relevant for tjenstepensjonsordninger, får anvendelse på den aktuelle pensjonsordningen, og
 - f) gjøres gratis tilgjengelige for potensielle medlemmer, medlemmer og pensjonsmottakere i elektronisk form, herunder på et varig medium eller på et nettsted, eller på papir.
3. Medlemsstatene kan vedta eller beholde ytterligere bestemmelser om opplysninger som skal gis til potensielle medlemmer, medlemmer og pensjonsmottakere.

Artikkel 37

Generelle opplysninger om pensjonsordningen

1. Medlemsstatene skal for hvert tjenstepensjonsforetak som er registrert eller godkjent på deres territorium, sikre at medlemmer og pensjonsmottakere informeres tilstrekkelig om den respektive pensjonsordningen som forvaltes av tjenstepensjonsforetaket, særlig med hensyn til følgende:
 - a) Tjenstepensjonsforetakets navn, medlemsstaten der tjenstepensjonsforetaket er registrert eller godkjent, og navnet på dets vedkommende myndighet.

- b) Rettighetene og forpliktelsene til partene i pensjonsordningen.
- c) Opplysninger om investeringsprofilen.
- d) Hva slags økonomisk risiko medlemmene og pensjonsmottakerne bærer.
- e) Vilkårene for fullstendige eller delvise garantier i forbindelse med pensjonsordningen eller for et gitt ytelsesnivå, eller, dersom det ikke gis noen garanti i forbindelse med pensjonsordningen, en erklæring om dette.
- f) Mekanismer som beskytter opptjente rettigheter eller eventuelle mekanismer for reduksjon i ytelsene.
- g) Dersom medlemmene bærer investeringsrisiko eller kan treffe investeringsbeslutninger, opplysninger om tidligere avkastning på investeringer knyttet til pensjonsordningen for minst en femårsperiode, eller for alle årene ordningen er blitt forvaltet, dersom dette er mindre enn fem år.
- h) Strukturen til kostnader som bæres av medlemmer og pensjonsmottakere, for ordninger som ikke tilbyr et gitt ytelsesnivå.
- i) Medlemmenes og pensjonsmottakernes alternativer i forbindelse med utbetaling av pensjonsytelser.
- j) Dersom et medlem har rett til overføring av pensjonsrettigheter, ytterligere opplysninger om ordninger knyttet til en slik overføring.

2. For ordninger der medlemmer bærer en investeringsrisiko, og som tilbyr flere enn ett alternativ med forskjellige investeringsprofiler, skal medlemmene informeres om vilkårene for hele spekteret av tilgjengelige investeringsalternativer, og om et eventuelt standardalternativ for investeringer, og om pensjonsordningens regel for hvordan et bestemt medlem tilbys et investeringsalternativ.

3. Medlemmer og pensjonsmottakere eller deres representanter skal innen rimelig tid motta alle relevante opplysninger om endringer i pensjonsordningens regler. Dessuten skal tjenestepensjonsforetak gi dem tilgang til en forklaring på hvordan vesentlige endringer i de tekniske bestemmelsene påvirker medlemmer og pensjonsmottakere.

4. Tjenestepensjonsforetak skal sørge for at de generelle opplysningene om pensjonsordningen omhandlet i denne artikkelen, gjøres tilgjengelige.

KAPITTEL 2

Pensjonsoversikt og tilleggsopplysninger

Artikkel 38

Alminnelige bestemmelser

1. Medlemsstatene skal kreve at tjenestepensjonsforetak utarbeider et kortfattet dokument med nøkkelopplysninger for hvert medlem, idet det tas hensyn til egenarten til de nasjonale pensjonssystemene og relevant sosial-, arbeids- og skatterett («pensjonsoversikt»). Dokumentets tittel skal inneholde ordet «pensjonsoversikt».
2. Den nøyaktige datoen som opplysningene i pensjonsoversikten viser til, skal framgå tydelig.
3. Medlemsstatene skal kreve at opplysningene i pensjonsoversikten er nøyaktige og oppdaterte og gjøres gratis tilgjengelige for hvert medlem minst hvert år i elektronisk form, herunder på et varig medium eller på et nettsted, eller på papir. En papirkopi skal på anmodning gis til medlemmene i tillegg til opplysninger i elektronisk form.
4. Enhver vesentlig endring i opplysningene i pensjonsoversikten sammenlignet med foregående år skal angis tydelig.
5. Medlemsstatene skal fastsette regler for å fastsette prognosene nevnt i artikkel 39 nr. 1 bokstav d). Disse reglene skal anvendes av tjenestepensjonsforetak til å bestemme, dersom det er relevant, den årlige satsen for nominell investeringsavkastning, den årlige inflasjonen og tendensen i framtidig lønnsutvikling.

*Artikkel 39***Pensjonsoversikt**

1. Pensjonsoversikten skal minst omfatte følgende nøkkelopplysninger for medlemmer:
 - a) Personopplysninger om medlemmet, herunder en klar angivelse av lovfestet pensjonsalder, pensjonsalderen fastsatt i pensjonsordningen eller beregnet av tjenstepensjonsforetaket, eller pensjonsalderen fastsatt av medlemmet, alt etter hva som er relevant.
 - b) Navnet på tjenstepensjonsforetaket og dets kontaktadresse samt angivelse av medlemmets pensjonsordning.
 - c) Dersom det er relevant, opplysninger om fullstendige eller delvise garantier i pensjonsordningen og, dersom det er relevant, hvor ytterligere opplysninger kan finnes.
 - d) Opplysninger om prognoser for pensjonsytelser basert på pensjonsalderen som angitt i bokstav a), og et forbehold om at disse prognosene kan avvike fra den endelige verdien av ytelsene som mottas. Dersom prognosene for pensjonsytelser er basert på økonomiske scenarioer, skal disse opplysningene også omfatte ufordelaktige scenarioer og fordelaktige scenarioer, idet det tas hensyn til pensjonsordningens egenart.
 - e) Opplysninger om opptjente rettigheter eller opptjent kapital, idet det tas hensyn til pensjonsordningens egenart.
 - f) Opplysninger om bidrag innbetalt til pensjonsordningen av foretaket som tegner pensjon, og medlemmet, minst for de tolv siste månedene, idet det tas hensyn til pensjonsordningens egenart.
 - g) Spesifikasjon av kostnadene som tjenstepensjonsforetaket har trukket fra, minst for de tolv siste månedene.
 - h) Opplysninger om finansieringsnivået til pensjonsordningen som helhet.
2. Medlemsstatene skal i samsvar med artikkel 60 utveksle beste praksis med hensyn til formatet til og innholdet i pensjonsoversikten.

*Artikkel 40***Tilleggsopplysninger**

1. Pensjonsoversikten skal angi hvor og hvordan det kan innhentes tilleggsopplysninger, herunder følgende:
 - a) Ytterligere praktiske opplysninger om medlemmenes alternativer i henhold til pensjonsordningen.
 - b) Opplysningene angitt i artikkel 29 og 30.
 - c) Dersom det er relevant, opplysninger om antakelsene som ligger til grunn for livrentebeløpene, særlig med hensyn til livrentepremie, typen leverandør og livrentens varighet.
 - d) Opplysninger om ytelsenens størrelse dersom ansettelsesforholdet opphører.
2. For pensjonsordninger der medlemmene bærer investeringsrisiko, og der et medlem får tildelt et investeringsalternativ på grunnlag av en bestemt regel angitt i pensjonsordningen, skal pensjonsoversikten angi hvor det kan innhentes tilleggsopplysninger.

*KAPITTEL 3****Opplysninger og dokumenter som skal framlegges****Artikkel 41***Opplysninger som skal gis til potensielle medlemmer**

1. Medlemsstatene skal kreve at tjenstepensjonsforetak sikrer at potensielle medlemmer som ikke automatisk innmeldes i en pensjonsordning, informeres før de slutter seg til pensjonsordningen, om følgende:
 - a) Alle relevante alternativer de har til rådighet, herunder investeringsalternativer.

- b) Relevante elementer i pensjonsordningen, herunder typen ytelser.
 - c) Opplysninger om hvorvidt og hvordan faktorer som gjelder miljø, klima, sosiale forhold og foretaksstyring tas i betraktning i investeringsstrategien.
 - d) Hvor det finnes ytterligere opplysninger.
2. Dersom medlemmene bærer investeringsrisiko eller kan treffe investeringsbeslutninger, skal potensielle medlemmer få opplysninger om tidligere avkastning på investeringer knyttet til pensjonsordningen for minst en femårsperiode, eller for alle årene ordningen er blitt forvaltet, dersom dette er mindre enn fem år, og opplysninger om strukturen til kostnadene som bæres av medlemmene og pensjonsmottakerne.
3. Medlemsstatene skal kreve at tjenstepensjonsforetak sikrer at potensielle medlemmer som automatisk innmeldes i en pensjonsordning, umiddelbart etter innmeldingen informeres om følgende:
- a) Alle relevante alternativer de har til rådighet, herunder investeringsalternativer.
 - b) Relevante elementer i pensjonsordningen, herunder typen ytelser.
 - c) Opplysninger om hvorvidt og hvordan faktorer som gjelder miljø, klima, sosiale forhold og foretaksstyring tas i betraktning i investeringsstrategien.
 - d) Hvor det finnes ytterligere opplysninger.

Artikkel 42

Opplysninger som skal gis til medlemmer i fasen før pensjonering

I tillegg til pensjonsoversikten skal tjenstepensjonsforetak i god tid før pensjonsalderen angitt i artikkel 39 nr. 1 bokstav a), eller på anmodning fra medlemmet, gi hvert medlem opplysninger om hvilke alternativer de har for utbetaling av pensjonsytelser.

Artikkel 43

Opplysninger som skal gis til pensjonsmottakere i utbetalingsfasen

1. Medlemsstatene skal kreve at tjenstepensjonsforetak regelmessig gir pensjonsmottakerne opplysninger om de ytelsene de har krav på, og tilhørende utbetalingsalternativer.
2. Tjenstepensjonsforetak skal snarest informere pensjonsmottakerne når det er truffet en endelig beslutning som fører til en reduksjon i nivået på ytelsene som utbetales, og tre måneder før beslutningen gjennomføres.
3. Dersom en betydelig del av investeringsrisikoen bæres av pensjonsmottakerne i utbetalingsfasen, skal medlemsstatene sikre at pensjonsmottakerne regelmessig mottar tilstrekkelig informasjon.

Artikkel 44

Tilleggsopplysninger som på anmodning skal gis til medlemmer og pensjonsmottakere

På anmodning fra et medlem eller en pensjonsmottaker eller deres representanter skal tjenstepensjonsforetaket gi følgende tilleggsopplysninger:

- a) Årsregnskap og årsberetning som nevnt i artikkel 29, eller dersom et tjenstepensjonsforetak har ansvar for mer enn én ordning, de regnskapene og beretningene som gjelder den bestemte pensjonsordningen.

- b) Redegjørelse for prinsippene for investeringspolitikken, som nevnt i artikkel 30.
- c) Eventuelle andre opplysninger om antakelser som brukes ved generering av prognosene nevnt i artikkel 39 nr. 1 bokstav d).

AVDELING V

TILSYN

KAPITTEL 1

Alminnelige regler om tilsyn

Artikkel 45

Hovedformål med tilsynet

1. Hovedformålet med tilsynet er å beskytte rettighetene til medlemmer og pensjonsmottakere, og å sikre tjenestepensjonsforetakenes stabilitet og soliditet.
2. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter får de nødvendige midlene og har relevant kompetanse, kapasitet og mandat til å oppnå hovedformålet med tilsynet nevnt i nr. 1.

Artikkel 46

Tilsynets omfang

Medlemsstatene skal sikre at tjenestepensjonsforetak er underlagt tilsyn, herunder, dersom det er relevant, tilsyn med følgende:

- a) Vilkår for drift.
- b) Forsikringstekniske avsetninger.
- c) Dekning av forsikringstekniske avsetninger.
- d) Påkrevd ansvarlig kapital.
- e) Solvensmarginkapital.
- f) Solvensmarginkrav.
- g) Investeringsregler.
- h) Investeringsforvaltning.
- i) System for styring og kontroll.
- j) Opplysninger som skal gis til medlemmer og pensjonsmottakere.

Artikkel 47

Generelle tilsynsprinsipper

1. Vedkommende myndigheter i hjemstaten har ansvar for å føre tilsyn med tjenestepensjonsforetak.
2. Medlemsstatene skal sikre at tilsynet bygger på en fremadskuende og risikobasert tilnærming.
3. Tilsynet med tjenestepensjonsforetak skal omfatte en hensiktsmessig kombinasjon av ikke-stedlige aktiviteter og stedlig tilsyn.

4. Tilsynsmyndigheten bør utøves på en rettidig måte som står i et rimelig forhold til størrelsen, arten, omfanget og kompleksiteten av tjenestepensjonsforetakets virksomhet.
5. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter tar behørig hensyn til den potensielle virkningen av deres tiltak på stabiliteten til de finansielle systemene i Unionen, særlig i krisesituasjoner.

Artikkel 48

Vedkommende myndigheters inngrepsmyndighet samt deres forpliktelser

1. Vedkommende myndigheter skal kreve at hvert tjenestepensjonsforetak som er registrert eller godkjent på deres territorium, har gode administrative og regnskapsmessige prosedyrer samt egnede internkontrollordninger.
2. Uten at det berører vedkommende myndigheters tilsynsmyndighet og medlemsstatenes rett til å fastsette og ilegge strafferettslige sanksjoner, skal medlemsstatene sikre at deres vedkommende myndigheter kan ilegge administrative sanksjoner og treffe andre tiltak som får anvendelse på alle overtredelser av de nasjonale bestemmelsene som gjennomfører dette direktivet, og treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at de gjennomføres. Medlemsstatene skal sikre at deres administrative sanksjoner og andre tiltak er virkningsfulle, står i et rimelig forhold til overtredelsen og virker avskrekkende.
3. Medlemsstatene kan beslutte ikke å fastsette regler for administrative sanksjoner i henhold til dette direktivet for overtredelser som omfattes av strafferettslige sanksjoner i henhold til deres nasjonale rett. I så fall skal medlemsstatene underrette Kommisjonen om de relevante strafferettslige bestemmelsene.
4. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter uten utilbørlig forsinkelse offentliggjør alle administrative sanksjoner eller andre tiltak som er truffet for overtredelser av de nasjonale bestemmelsene som gjennomfører dette direktivet, og som ikke er påklaget, herunder opplysninger om overtredelsens type og art og identiteten til de ansvarlige personene. Dersom vedkommende myndighet anser offentliggjøringen av de juridiske personenes identitet eller de fysiske personenes identitet eller personopplysninger for å være uforholdsmessig etter en individuell vurdering av forholdsmessigheten av offentliggjøringen av slike opplysninger, eller dersom offentliggjøringen vil skade finansmarkedenes stabilitet eller en pågående gransking, kan vedkommende myndigheter imidlertid beslutte å utsette offentliggjøringen, avstå fra offentliggjøring eller offentliggjøre sanksjonene i anonymisert form.
5. Enhver beslutning om å forby eller begrense et tjenestepensjonsforetaks virksomhet skal inneholde en detaljert begrunnelse og meddeles vedkommende tjenestepensjonsforetak. Denne beslutningen skal også meddeles EIOPA, som skal videreformidle den til alle vedkommende myndigheter i tilfelle virksomhet over landegrensene som nevnt i artikkel 11.
6. Vedkommende myndigheter kan også begrense eller forby tjenestepensjonsforetakets frie råderett over sine eiendeler, særlig
 - a) dersom tjenestepensjonsforetaket ikke har etablert tilstrekkelige forsikringstekniske avsetninger for alle sine former for virksomhet eller ikke har tilstrekkelige eiendeler til å dekke de forsikringstekniske avsetningene,
 - b) dersom tjenestepensjonsforetaket ikke oppfyller de lovfestede kravene til ansvarlig kapital.
7. For å beskytte medlemmers og pensjonsmottakeres interesser kan vedkommende myndigheter helt eller delvis overføre den myndigheten som, i samsvar med hjemstatens rett, innehas av de personene som driver et tjenestepensjonsforetak som er registrert eller godkjent på deres territorium, til en særskilt representant som er kvalifisert til å utøve denne myndigheten.
8. Vedkommende myndigheter kan forby eller begrense virksomheten til et tjenestepensjonsforetak som er registrert eller godkjent på deres territorium, særlig dersom
 - a) tjenestepensjonsforetaket ikke i tilstrekkelig grad beskytter interessene til pensjonsordningens medlemmer og pensjonsmottakere,
 - b) tjenestepensjonsforetaket ikke lenger oppfyller vilkårene for drift,
 - c) tjenestepensjonsforetaket grovt misligholder sine forpliktelser i henhold til de reglene det er underlagt,

d) tjenestepensjonsforetaket, ved virksomhet over landegrensene, ikke oppfyller de kravene i vertsstatens sosial- og arbeidsrett som er relevante for tjenestepensjonsordninger.

9. Medlemsstatene skal sikre at beslutninger som treffes om et tjenestepensjonsforetak i henhold til lover og forskrifter vedtatt i samsvar med dette direktivet, kan påklages til domstolene.

Artikkel 49

Tilsynsprosess

1. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter har nødvendig myndighet til å evaluere strategiene, prosessene og rapporteringsrutinene som tjenestepensjonsforetaket har innført for å overholde de lovene og forskriftene som er vedtatt i henhold til dette direktivet, idet det tas hensyn til størrelsen, arten, omfanget og kompleksiteten av tjenestepensjonsforetakets virksomhet.

Denne evalueringen skal ta hensyn til omstendighetene for tjenestepensjonsforetakenes drift og, dersom det er relevant, partene som ivaretar utkontrakterte nøkkelfunksjoner eller annen virksomhet for dem. Evalueringen skal omfatte følgende elementer:

- a) En vurdering av de kvalitative kravene i tilknytning til systemet for styring og kontroll.
- b) En vurdering av de risikoene tjenestepensjonsforetaket står overfor.
- c) En vurdering av tjenestepensjonsforetakets evne til å vurdere og håndtere disse risikoene.

2. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter har overvåkingsverktøy, herunder stresstester, som gjør dem i stand til å identifisere en forverring av den finansielle stillingen i et tjenestepensjonsforetak og til å overvåke hvordan en forverring rettes opp.

3. Vedkommende myndigheter skal ha nødvendig myndighet til å kreve at tjenestepensjonsforetak retter opp svakheter eller mangler som påvises i tilsynsprosessen.

4. Vedkommende myndigheter skal fastsette hvor ofte og i hvilket omfang vurderingen nevnt i nr. 1 skal gjennomføres, idet det tas hensyn til størrelsen, arten, omfanget og kompleksiteten av det berørte tjenestepensjonsforetakets virksomhet.

Artikkel 50

Opplysninger som skal framlegges for vedkommende myndigheter

Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter, med hensyn til ethvert tjenestepensjonsforetak som er registrert eller godkjent på deres territorium, har nødvendig myndighet og midler til

- a) å kreve at tjenestepensjonsforetaket, tjenestepensjonsforetakets administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan eller personer som faktisk leder tjenestepensjonsforetaket eller utøver nøkkelfunksjoner, til enhver tid framlegger opplysninger om alle forretningsanliggender eller oversender forretningsdokumenter,
- b) å føre tilsyn med forbindelsene mellom tjenestepensjonsforetaket og andre selskaper eller mellom tjenestepensjonsforetak når tjenestepensjonsforetakene utkontrakterer nøkkelfunksjoner eller annen virksomhet til disse andre selskapene eller tjenestepensjonsforetakene, og ved all videre utkontraktering, som påvirker tjenestepensjonsforetakets finansielle stilling, eller som er av vesentlig betydning for et effektivt tilsyn,
- c) å innhente følgende dokumenter: egenrisikovurderingen, redegjørelsen for prinsippene for investeringspolitikken, årsregnskapet og årsberetningen og alle dokumenter som er nødvendige for tilsynet,
- d) å fastsette hvilke dokumenter som er nødvendige for tilsynet, herunder
 - i) interne delårsberetninger,
 - ii) aktuarielle verdsettinger og detaljerte beregninger,

- iii) analyser av forholdet mellom eiendeler og forpliktelser,
 - iv) dokumentasjon på overholdelse av prinsippene for investeringspolitikken,
 - v) dokumentasjon på at bidrag er innbetalt som fastsatt,
 - vi) rapporter fra de personene som har ansvar for revisjonen av årsregnskapene nevnt i artikkel 29,
- e) å foreta stedlig tilsyn i tjenstepensjonsforetakets lokaler og, dersom det er relevant, med alle former for utkontraktert eller videre utkontraktert virksomhet for å kontrollere at virksomheten utøves i samsvar med tilsynsreglene,
- f) når som helst, å be om opplysninger fra tjenstepensjonsforetak om utkontraktert og all videre utkontraktert virksomhet.

Artikkel 51

Gjennomsiktighet og ansvar

1. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter utfører de oppgavene de er pålagt i dette direktivet, på en gjennomsiktig, uavhengig og ansvarlig måte med behørig respekt for vern av fortrolige opplysninger.
2. Medlemsstatene skal sikre at følgende opplysninger offentliggjøres:
 - a) Tekstene til lover og forskrifter og generell veiledning om tjenstepensjonsordninger samt opplysninger om hvorvidt medlemsstaten velger å anvende dette direktivet i samsvar med artikkel 4 og 5.
 - b) Opplysninger om tilsynsprosessen i henhold til artikkel 49.
 - c) Aggregerte statistiske opplysninger om sentrale aspekter ved anvendelsen av tilsynsregelverket.
 - d) Tilsynets hovedformål og opplysninger om vedkommende myndigheters hovedfunksjoner og -virksomhet.
 - e) Reglene om administrative sanksjoner og andre tiltak som gjelder for overtredelser av nasjonale bestemmelser vedtatt i henhold til dette direktivet.
3. Medlemsstatene skal sikre at de har og anvender gjennomsiktige prosedyrer for ansettelse og oppsigelse av medlemmer av vedkommende myndigheters styrer og ledende organer.

KAPITTEL 2

Taushetsplikt og utveksling av opplysninger

Artikkel 52

Taushetsplikt

1. Medlemsstatene skal fastsette regler for å sikre at alle personer som arbeider eller har arbeidet for vedkommende myndigheter, samt revisorer og sakkyndige som opptrer på vegne av disse myndighetene, er underlagt taushetsplikt. Uten at dette berører tilfeller som omfattes av strafferetten, skal disse personene ikke gi videre fortrolige opplysninger som de mottar i embets medfør, til noen person eller myndighet, unntatt i summarisk eller sammenfattet form der det enkelte tjenstepensjonsforetaket ikke kan identifiseres.
2. Medlemsstatene kan som unntak fra nr. 1 i tilfeller der en pensjonsordning avvikles, tillate at fortrolige opplysninger gis videre i forbindelse med sivile eller handelsrettslige saker.

*Artikkel 53***Bruk av fortrolige opplysninger**

Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter som mottar fortrolige opplysninger i henhold til dette direktivet, bare benytter disse i embets medfør og for følgende formål:

- a) For å kontrollere om vilkårene for å starte tjenstepensjonsvirksomhet er oppfylt av tjenstepensjonsforetaket før det starter sin virksomhet.
- b) For å lette overvåking av tjenstepensjonsforetaks virksomhet, herunder overvåking av forsikringstekniske avsetninger, solvens, systemet for styring og kontroll og opplysningene som gis til medlemmer og pensjonsmottakere.
- c) For å pålegge korrigerende tiltak, herunder administrative sanksjoner.
- d) Dersom det er tillatt i henhold til nasjonal rett, offentliggjøre nøkkeltallsindikatorer for hvert enkelt tjenstepensjonsforetak, noe som kan hjelpe medlemmer og pensjonsmottakere med å treffe finansielle beslutninger om sin pensjon.
- e) Ved klager på beslutninger som vedkommende myndigheter treffer i samsvar med bestemmelser som innarbeider dette direktivet.
- f) Ved domstolsprøving vedrørende bestemmelser som innarbeider dette direktivet.

*Artikkel 54***Europaparlamentets rett til å iverksette undersøkelser**

Artikkel 52 og 53 berører ikke den undersøkelsesmyndigheten som Europaparlamentet er gitt i henhold til artikkel 226 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte.

*Artikkel 55***Utveksling av opplysninger mellom myndigheter**

1. Artikkel 52 og 53 skal ikke være til hinder for følgende:
 - a) Utveksling av opplysninger mellom vedkommende myndigheter i samme medlemsstat til bruk i utførelsen av deres tilsynsoppgaver.
 - b) Utveksling av opplysninger mellom vedkommende myndigheter i forskjellige medlemsstater til bruk i utførelsen av deres tilsynsoppgaver.
 - c) Utveksling av opplysninger til bruk i utførelsen av deres tilsynsoppgaver, mellom vedkommende myndigheter og én eller flere av følgende parter i samme medlemsstat:
 - i) Myndigheter med ansvar for tilsyn med foretak i finanssektoren og andre finansinstitusjoner samt myndigheter med ansvar for tilsyn med finansmarkedene.
 - ii) Myndigheter eller organer med ansvar for å opprettholde finanssystemets stabilitet i medlemsstatene ved anvendelse av makrotilsynsregler.
 - iii) Organer som medvirker ved avvikling av en pensjonsordning og andre lignende prosedyrer.
 - iv) Saneringsorganer eller -myndigheter som har som mål å verne finanssystemets stabilitet.
 - v) Personer med ansvar for å utføre lovfestet revisjon av regnskaper i tjenstepensjonsforetak, forsikringsforetak og andre finansinstitusjoner.
 - d) Videreformidling til organer som administrerer avvikling av en pensjonsordning, av opplysninger de trenger for å utføre sine oppgaver.

2. Opplysningene som mottas av myndighetene, organene og personene omhandlet i nr. 1, er underlagt taushetsplikten fastsatt i artikkel 52.
3. Artikkel 52 og 53 skal ikke være til hinder for at medlemsstatene kan godkjenne utveksling av opplysninger mellom vedkommende myndigheter og én eller flere av følgende parter:
 - a) Myndigheter med ansvar for å føre tilsyn med organer som medvirker ved avvikling av pensjonsordninger og andre lignende prosedyrer.
 - b) Myndigheter med ansvar for å føre tilsyn med personer som skal foreta lovfestet revisjon av regnskaper i tjenstepensjonsforetak, forsikringsforetak og andre finansinstitusjoner.
 - c) Uavhengige aktuarer i tjenstepensjonsforetak som fører tilsyn med disse tjenstepensjonsforetakene, samt organer med ansvar for å føre tilsyn med disse aktuarene.

Artikkel 56

Oversending av opplysninger til sentralbanker, monetære myndigheter, europeiske tilsynsmyndigheter og Det europeiske råd for systemrisiko

1. Artikkel 52 og 53 skal ikke være til hinder for at vedkommende myndighet oversender opplysninger til følgende myndigheter og organer for at de skal kunne utføre sine respektive oppgaver:
 - a) Sentralbanker og andre organer som i egenskap av monetære myndigheter har en lignende funksjon.
 - b) Eventuelt andre offentlige myndigheter med ansvar for å føre tilsyn med betalingssystemer.
 - c) Det europeiske råd for systemrisiko, EIOPA, Den europeiske tilsynsmyndighet (Den europeiske banktilsynsmyndighet) opprettet ved europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1093/2010⁽¹⁶⁾ og Den europeiske tilsynsmyndighet (Den europeiske verdipapir- og markedstilsynsmyndighet) opprettet ved europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1095/2010⁽¹⁷⁾.
2. Artikkel 55–58 er ikke til hinder for at myndighetene eller organene nevnt i nr. 1 bokstav a), b) og c) i denne artikkelen oversender til vedkommende myndigheter slike opplysninger som disse kan trenge ved anvendelsen av artikkel 53.
3. De opplysningene som mottas i samsvar med nr. 1 og 2, skal være underlagt krav om taushetsplikt som minst tilsvare dem som er fastsatt i dette direktivet.

Artikkel 57

Formidling av opplysninger til offentlige forvaltningsorganer med ansvar for finansiell lovgivning

1. Artikkel 52 nr. 1, artikkel 53 og artikkel 58 nr. 1 skal ikke være til hinder for at medlemsstatene kan tillate at fortrolige opplysninger gis videre av vedkommende myndigheter til andre deler av sentralforvaltningen med ansvar for håndheving av lovgivningen om tilsyn med tjenstepensjonsforetak, kredittinstitusjoner, finansinstitusjoner, investeringstjenester og forsikringsforetak eller til inspektører som opptrer på vegne av disse avdelingene.

Slike opplysninger skal imidlertid gis videre bare når det er nødvendig for å føre tilsyn med, treffe forebyggende tiltak for og krisehåndtere kriserammede tjenstepensjonsforetak. Uten at det berører nr. 2 i denne artikkelen, skal personer som har tilgang til opplysningene, være underlagt krav om taushetsplikt som minst tilsvare dem som er fastsatt i dette direktivet. Medlemsstatene skal imidlertid fastsette at opplysninger som er mottatt i henhold til artikkel 55, og opplysninger som er kommet fram ved stedlige kontroller, kan gis videre bare med uttrykkelig samtykke fra den vedkommende myndigheten som var opphav til opplysningene, eller fra vedkommende myndighet i den medlemsstaten der den stedlige kontrollen ble utført.

⁽¹⁶⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1093/2010 av 24. november 2010 om opprettelse av en europeisk tilsynsmyndighet (Den europeiske banktilsynsmyndighet), om endring av beslutning nr. 716/2009/EF og om oppheving av kommisjonsbeslutning 2009/78/EF (EUT L 331 av 15.12.2010, s. 12).

⁽¹⁷⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1095/2010 av 24. november 2010 om opprettelse av en europeisk tilsynsmyndighet (Den europeiske verdipapir- og markedstilsynsmyndighet), om endring av beslutning nr. 716/2009/EF og om oppheving av kommisjonsbeslutning 2009/77/EF (EUT L 331 av 15.12.2010, s. 84).

2. Medlemsstatene kan tillate at fortrolige opplysninger i forbindelse med tilsyn med tjenstepensjonsforetak gis videre til parlamentariske undersøkelseskomiteer eller revisjonsretter i deres medlemsstat og til andre enheter med ansvar for undersøkelser i deres medlemsstat på følgende vilkår:

- a) Enhetene har fullmakt i henhold til nasjonal rett til å granske eller kontrollere virksomheten til myndigheter med ansvar for tilsyn med tjenstepensjonsforetak eller for lovgivningen om et slikt tilsyn.
- b) Opplysningene er strengt nødvendige for å utøve fullmakten nevnt i bokstav a).
- c) De personene som har tilgang til opplysningene, er i henhold til nasjonal rett underlagt krav om taushetsplikt som minst tilsvare dem som er fastsatt i dette direktivet.
- d) Dersom opplysningene kommer fra en annen medlemsstat, kan de ikke gis videre uten uttrykkelig samtykke fra vedkommende myndigheter som var opphav til opplysningene, og eventuelt bare for de formålene disse myndighetene har gitt sitt samtykke til.

Artikkel 58

Vilkår for utveksling av opplysninger

1. Med henblikk på utveksling av opplysninger i henhold til artikkel 55, oversending av opplysninger i henhold til artikkel 56 og formidling av opplysninger i henhold til artikkel 57 skal medlemsstatene kreve at minst følgende vilkår er oppfylt:

- a) Opplysningene skal utveksles, oversendes eller formidles med henblikk på å utføre overvåking eller tilsyn.
- b) Opplysningene skal være underlagt taushetsplikten fastsatt i artikkel 52.
- c) Dersom opplysningene kommer fra en annen medlemsstat, skal de ikke gis videre uten uttrykkelig samtykke fra vedkommende myndighet som var opphav til opplysningene, og eventuelt bare for de formålene denne myndigheten har gitt sitt samtykke til.

2. Artikkel 53 skal ikke være til hinder for at medlemsstatene, for å styrke det finansielle systemets stabilitet og integritet, skal kunne gi tillatelse til utveksling av opplysninger mellom vedkommende myndigheter og myndigheter eller organer som har ansvar for å avdekke og etterforske overtredelser av bestemmelser i selskapsretten som gjelder for foretak som tegner pensjon.

Medlemsstater som anvender første ledd, skal kreve at minst følgende vilkår er oppfylt:

- a) Opplysningene må være ment brukt til å avdekke og etterforske overtredelser som omhandlet i artikkel 57 nr. 2 bokstav a).
- b) Opplysningene som mottas, skal være underlagt taushetsplikten fastsatt i artikkel 52.
- c) Dersom opplysningene kommer fra en annen medlemsstat, skal de ikke gis videre uten uttrykkelig samtykke fra vedkommende myndighet som var opphav til opplysningene, og eventuelt bare for de formålene denne myndigheten har gitt sitt samtykke til.

3. Dersom en medlemsstats myndigheter eller organer som er nevnt i nr. 2 første ledd, i sitt arbeid med å avdekke eller etterforske overtredelser innhenter bistand fra personer som på grunn av særskilt kompetanse er utnevnt for dette formålet, og som ikke er ansatt i offentlig sektor, gjelder muligheten til utveksling av opplysninger omhandlet i artikkel 57 nr. 2.

Artikkel 59

Nasjonale bestemmelser av tilsynsmessig art

1. Medlemsstatene skal underrette EIOPA om nasjonale bestemmelser av tilsynsmessig art som er relevante for tjenstepensjonsordninger, og som ikke omfattes av nasjonal sosial- og arbeidsrett med hensyn til organiseringen av pensjonsordninger omhandlet i artikkel 11 nr. 1.

2. Medlemsstatene skal regelmessig og minst hvert annet år ajourføre disse opplysningene, og EIOPA skal gjøre opplysningene tilgjengelige på sitt nettsted.

AVDELING VI

SLUTTBESTEMMELSER

Artikkel 60

Samarbeid mellom medlemsstatene, Kommisjonen og EIOPA

1. Medlemsstatene skal på en egnet måte sikre ensartet anvendelse av dette direktivet gjennom regelmessig utveksling av opplysninger og erfaringer med sikte på å utvikle beste praksis på dette området og nærmere samarbeid med partene i arbeidslivet, dersom det er relevant, og dermed hindre konkurransevridning og skape de nødvendige vilkårene for et uproblematisk medlemskap over landegrensene.
2. Kommisjonen og vedkommende myndigheter i medlemsstatene skal samarbeide nært med sikte på å lette tilsynet med tjenstepensjonsforetaks virksomhet.
3. Vedkommende myndigheter i medlemsstatene skal samarbeide med EIOPA ved anvendelsen av dette direktivet, i samsvar med forordning (EU) nr. 1094/2010, og skal snarest gi EIOPA alle opplysninger som er nødvendige for at EIOPA skal kunne utføre sine oppgaver i henhold til dette direktivet og forordning (EU) nr. 1094/2010, i samsvar med artikkel 35 i nevnte forordning.
4. Hver medlemsstat skal underrette Kommisjonen og EIOPA om eventuelle betydelige vanskeligheter som følger av anvendelsen av dette direktivet. Kommisjonen, EIOPA og vedkommende myndigheter i de berørte medlemsstatene skal undersøke disse vanskelighetene snarest mulig for å finne en egnet løsning.

Artikkel 61

Behandling av personopplysninger

Når det gjelder behandlingen av personopplysninger innenfor rammen av dette direktivet, skal tjenstepensjonsforetak og vedkommende myndigheter utføre sine oppgaver innenfor rammen av dette direktivet i samsvar med forordning (EU) 2016/679. Når det gjelder EIOPAs behandling av personopplysninger innenfor rammen av dette direktivet, skal EIOPA overholde forordning (EF) nr. 45/2001.

Artikkel 62

Evaluerings- og gjennomgåelse

1. Kommisjonen skal innen 13. januar 2023 gjennomgå dette direktivet og avgi en rapport om dets gjennomføring og virkninger til Europaparlamentet og Rådet.
2. Gjennomgåelsen nevnt i nr. 1 skal særlig ta for seg
 - a) dette direktivets tilstrekkelighet når det gjelder tilsyn og foretaksstyring,
 - b) virksomhet over landegrensene,
 - c) erfaringen med anvendelsen av dette direktivet og dets innvirkning på stabiliteten til tjenstepensjonsforetak,
 - d) pensjonsoversikten.

*Artikkel 63***Endring av direktiv 2009/138/EF**

I direktiv 2009/138/EF gjøres følgende endringer:

1) I artikkel 13 skal nr. 7 lyde:

«7) «gjenforsikring» enten

- a) virksomhet som består i å overta risiko avgitt av et forsikringsforetak eller forsikringsforetak i et tredjeland eller av et annet gjenforsikringsforetak eller gjenforsikringsforetak i et tredjeland,
- b) når det gjelder sammenslutningen av forsikringsgivere kalt «Lloyd's», virksomheten til et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak som ikke tilhører sammenslutningen av forsikringsgivere kalt Lloyd's, og som består i å overta risiko avgitt av et hvilket som helst medlem av Lloyd's, eller
- c) at et gjenforsikringsforetak tilbyr dekning for et foretak som faller inn under virkeområdet for europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2016/2341(*)).

(*) Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2016/2341 av 14. desember 2016 om virksomhet i og tilsyn med tjenstepensjonsforetak (EUT L 354 av 23.12.2016, s. 37).»

2) I artikkel 308b skal nr. 15 lyde:

«15. Dersom hjemstatene ved dette direktivets ikrafttredelse anvendte bestemmelser nevnt i artikkel 4 i direktiv (EU) 2016/2341, kan disse hjemstatene i en overgangsperiode som utløper 31. desember 2022, fortsatt anvende de lovene og forskriftene som de har vedtatt for å overholde artikkel 1–19, artikkel 27–30, artikkel 32–35 og artikkel 37–67 i direktiv 2002/83/EF, og som var i kraft 31. desember 2015.

Dersom en medlemsstat fortsetter å anvende disse lovene og forskriftene, skal forsikringsforetak i hjemstaten beregne sitt solvenskapitalkrav som summen av følgende:

- a) Et teoretisk solvenskapitalkrav med hensyn til deres forsikringsvirksomhet, beregnet uten tjenstepensjonsvirksomheten i henhold til artikkel 4 i direktiv (EU) 2016/2341.
- b) Solvensmarginen med hensyn til tjenstepensjonsvirksomheten, beregnet i samsvar med de lovene og forskriftene som er vedtatt for å overholde artikkel 28 i direktiv 2002/83/EF.

Kommisjonen skal innen 31. desember 2017 framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet om hvorvidt perioden nevnt i første ledd bør forlenges, idet det tas hensyn til de endringene i unionsretten eller nasjonal rett som følger av dette direktivet.»

*Artikkel 64***Innarbeiding i nasjonal rett**

1. Medlemsstatene skal innen 13. januar 2019 sette i kraft de lovene og forskriftene som er nødvendige for å etterkomme dette direktivet. De skal omgående oversende Kommisjonen teksten til disse bestemmelsene.

Når disse bestemmelsene vedtas av medlemsstatene, skal de inneholde en henvisning til dette direktivet, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. De skal også inneholde en erklæring om at henvisninger i gjeldende lover og forskrifter til direktivene som oppheves ved dette direktivet, skal forstås som henvisninger til dette direktivet. Nærmere regler for henvisningen og ordlyden i erklæringen fastsettes av medlemsstatene.

2. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelsene som de vedtar på det området dette direktivet omhandler.

Artikkel 65

Oppheving

Direktiv 2003/41/EF, som endret ved de direktivene som er oppført i vedlegg I del A, oppheves med virkning fra 13. januar 2019, uten at dette berører medlemsstatenes forpliktelser i forbindelse med fristene for innarbeiding i nasjonal rett og datoene for anvendelse av direktivene angitt i vedlegg I del B.

Henvisninger til det opphevede direktivet 2003/41/EF skal forstås som henvisninger til dette direktivet og leses som angitt i sammenligningstabellen i vedlegg II.

Artikkel 66

Ikrafttredelse

Dette direktivet trer i kraft den 20. dagen etter at det er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Artikkel 67

Adressater

Dette direktivet er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Strasbourg 14. desember 2016.

For Europaparlamentet

M. SCHULZ

President

For Rådet

I. KORČOK

Formann

VEDLEGG I

DEL A

Opphevet direktiv med liste over senere endringer

(nevnt i artikkel 65)

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/41/EF (EUT L 235 av 23.9.2003, s. 10).	
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/138/EF (EUT L 335 av 17.12.2009, s. 1).	Bare artikkel 303
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2010/78/EU (EUT L 331 av 15.12. 2010, s. 120).	Bare artikkel 4
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2011/61/EU (EUT L 174 av 1.7.2011, s. 1).	Bare artikkel 62
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/14/EU (EUT L 145 av 31.5.2013, s. 1).	Bare artikkel 1

DEL B

Liste over frister for innarbeiding i nasjonal rett og anvendelse

(nevnt i artikkel 65)

Direktiv	Frist for innarbeiding	Anvendelsesdato
2003/41/EF	23.9.2005	23.9.2005
2009/138/EF	31.3.2015	1.1.2016
2010/78/EU	31.12.2011	31.12.2011
2011/61/EU	22.7.2013	22.7.2013
2013/14/EU	21.12.2014	21.12.2014

VEDLEGG II

Sammenligningstabell

Direktiv 2003/41/EF	Dette direktivet
Artikkel 1	Artikkel 1
Artikkel 2	Artikkel 2
Artikkel 3	Artikkel 3
Artikkel 4	Artikkel 4
Artikkel 5	Artikkel 5
Artikkel 6 bokstav a)	Artikkel 6 nr. 1
Artikkel 6 bokstav b)	Artikkel 6 nr. 2
Artikkel 6 bokstav c)	Artikkel 6 nr. 3
Artikkel 6 bokstav d)	Artikkel 6 nr. 4
Artikkel 6 bokstav e)	Artikkel 6 nr. 5
Artikkel 6 bokstav f)	Artikkel 6 nr. 6 Artikkel 6 nr. 7
Artikkel 6 bokstav g)	Artikkel 6 nr. 8
Artikkel 6 bokstav h)	Artikkel 6 nr. 9
Artikkel 6 bokstav i)	Artikkel 6 nr. 10
Artikkel 6 bokstav j)	Artikkel 6 nr. 11 Artikkel 6 nr. 12–19
Artikkel 7	Artikkel 7
Artikkel 8	Artikkel 8
Artikkel 9 nr. 1 bokstav a)	Artikkel 9
Artikkel 9 nr. 1 bokstav c)	Artikkel 10 nr. 1 bokstav a)
Artikkel 9 nr. 1 bokstav e)	Artikkel 10 nr. 1 bokstav b)
Artikkel 9 nr. 2	Artikkel 10 nr. 2
Artikkel 20, artikkel 9 nr. 5	Artikkel 11 Artikkel 12
Artikkel 15 nr. 1–5	Artikkel 13 nr. 1–5
Artikkel 15 nr. 6	
Artikkel 16	Artikkel 14
Artikkel 17	Artikkel 15

Direktiv 2003/41/EF	Dette direktivet
Artikkel 17a nr. 1-4	Artikkel 16 nr. 1-4
Artikkel 17a nr. 5	
Artikkel 17b	Artikkel 17
Artikkel 17c	
Artikkel 17d	Artikkel 18
Artikkel 18	Artikkel 19 Artikkel 20 Artikkel 21
Artikkel 9 nr. 1 bokstav b)	Artikkel 22 nr. 1 Artikkel 22 nr. 2-7 Artikkel 23 Artikkel 24 Artikkel 25 Artikkel 26 Artikkel 27 Artikkel 28
Artikkel 10	Artikkel 29
Artikkel 12	Artikkel 30
Artikkel 9 nr. 4	Artikkel 31 nr. 1 Artikkel 31 nr. 2-7
Artikkel 19 nr. 1	Artikkel 32
Artikkel 19 nr. 2 andre ledd	Artikkel 33 nr. 1 Artikkel 33 nr. 2
Artikkel 19 nr. 2 første ledd	Artikkel 33 nr. 3
Artikkel 19 nr. 3	Artikkel 33 nr. 4 Artikkel 33 nr. 5-8 Artikkel 34 Artikkel 35 Artikkel 36
Artikkel 9 nr. 1 bokstav f)	Artikkel 37 nr. 1
Artikkel 11 nr. 4 bokstav c)	Artikkel 37 nr. 2
Artikkel 11 nr. 2 bokstav b)	Artikkel 37 nr. 3 Artikkel 37 nr. 4 Artikkel 38 Artikkel 39 Artikkel 40 nr. 1 bokstav a)-c)

Direktiv 2003/41/EF	Dette direktivet
Artikkel 11 nr. 4 bokstav b)	Artikkel 40 nr. 1 bokstav d) Artikkel 40 nr. 2 Artikkel 41 Artikkel 42
Artikkel 11 nr. 5	Artikkel 43
Artikkel 11 nr. 2 bokstav a)	Artikkel 44 bokstav a)
Artikkel 11 nr. 3	Artikkel 44 bokstav b) Artikkel 44 bokstav c) Artikkel 45 Artikkel 46 Artikkel 47
Artikkel 14 nr. 1	Artikkel 48 nr. 1
Artikkel 14 nr. 2 første ledd	Artikkel 48 nr. 2 Artikkel 48 nr. 3–5
Artikkel 14 nr. 2 andre ledd	Artikkel 48 nr. 6
Artikkel 14 nr. 3–5	Artikkel 48 nr. 7–9 Artikkel 49
Artikkel 13 nr. 1	Artikkel 50
Artikkel 13 nr. 2	Artikkel 51 Artikkel 52 Artikkel 53 Artikkel 54 Artikkel 55 Artikkel 56 Artikkel 57 Artikkel 58
Artikkel 20 nr. 11 første ledd	Artikkel 59 nr. 1
Artikkel 20 nr. 11 andre ledd	Artikkel 59 nr. 2
Artikkel 20 nr. 11 tredje og fjerde ledd	
Artikkel 21	Artikkel 60 Artikkel 61 Artikkel 62 Artikkel 63
Artikkel 22	Artikkel 64 Artikkel 65 Artikkel 66 Artikkel 67